

Helsinki info

Numero 4 • 18.9.2005

Julkisen tiedote

Millaista on
Töölönlahdella
vuonna 2015?

Sivut 10–11.

Ammattitaito
on valttia.

Tutustu opiskeluun
Käpylän
Kullervonkadulla
sivuilla 6–7.

Nytt svenskt rum
på Georgsgatan –
G18 är i gång.

Se sidan 19.

Uuteen palvelukulttuuriin

Kaupunginkirjaston toimipisteissä on jo pitkään näkynyt kasvava tarve sähköisen asioinnin neuvontaan. Yhä useamman julkisen ja yksityisen palvelun siirtäessä verkkoon monet kirjaston asiakkaista tarvitsevat neuvontaa ja opastusta käyttäessään kirjastojen työasemia arkisten asioidensa hoitoon. Kaupunginkirjasto on myös systemaattisesti kouluttanut asiakaspalvelussa työskentelevää henkilökuntaansa sähköisen asioinnin opastamiseen.

”Ei ole enää hyvää palvelua näyttää asiakkaalle tietokone ja jättää hänet siihen yksin ongelmiseen”, sanoo Lasipalatsin kohtaamispaikkaa vetävä suunnittelija **Kirsi Salminen**. Uudessa sähköisen asioinnin, internetin käytön ja mobiilipalveluiden neuvontapaikassa asiakas saa tieto- ja asiointitarpeisiinsa koko paketin: sisälön neuvonnan ja tekniikan opastuksen.

Lasipalatsin kohtaamispaikan, josta kerrotaan lisää tässä lehdessämme, toivotaan helpottavan paineita lähikirjastoissa. Mutta toki neuvonta jatkuu niissäkin entiseen tapaan. Tähän suuntaan julkishallinnon neuvontatoimintaa ja asiakaspalvelua tulisi kehittää laajemminkin. Tietotekniikkaa halutaan Suomessa hyödyntää laajamittaisesti rationalisoinnin, säästöjen ja tehokkuu-

den nimissä, mutta projekti ei etene eikä hyötyjä saada ulosmitattua, ellei huomiota kiinnitetä myös loppukäyttäjään – ihmisiin, jotka palveluja käyttävät.

Helsingissä kaupunginkirjasto on kaukonäköisesti otanut haasteen vastaan. Ei haittaisi, jos monet muutkin kaupungin tahot tulisivat talkoisiin mukaan.

Töölönlahdella alkaa tapahtua ensi vuonna. Ripeästi noussut uusi Kampin keskus ehditään juuri ajaa sisään, kun myllerrys jatkuu muualla. Kampin hankkeessa kattavaan ja ammattimaiseen tiedottamiseen panostettiin järjestelmällisesti alusta alkaen, ja tämä on lähtökohtana myös Töölönlahden rakentamisen nyt vähitellen pyörähtäessä käyntiin. Tässä lehdessä kerromme, mitä alue suunnitelmien mukaan tulevaisuudessa pitää sisällään.

Suunnitelmissa luodaan kuitenkin vain raamit toiminnalle: kansalaistoimintaa ei voi etukäteen päättää eikä flaneerauspaikkoja loppuun asti säätää. Kampissa tämä oivallus näkyy siinä, ettei Lasipalatsin ja entisen linja-autoaseman, nykyisen Kampin kasarmin, välisen aukion käyttöä ole lyöty lukkoon, vaan se saa rauhassa muotoutua ja etsiä uomiaan lähivuodet. Kaupungin ei ole tarkoituskaan koskaan olla kokonaan valmis.

Rita Ekelund ■

Järjestyslain toimivuutta tutkittu

Helsingin kaupunki ja Helsingin kihlakunnan poliisilaitos ovat tiivistäneet yhteistyötään tavoitteena yleisen turvallisuuden ja järjestyksen parantaminen Helsingin alueella. Kaupunginkanslia ja poliisilaitos ovat käyneet läpi uuden järjestyslain tulkintaan liittyviä käytännön kysymyksiä ja ongelmakohtia.

Koko maassa sovellettava järjestyslaki korvasi aiemman kaupungin oman järjestyssäännön lokakuussa 2003. Kaupunginkanslian tuoreen selvityksen mukaan järjestyslaki näyttää toimivan hyvin. Selvitys koski virastojen kokemuksia järjestyslain soveltamisesta ja muutoksen mahdollisesti tuottamia ongelmia.

Järjestyslaista puuttuu muun muassa elinkeinotoiminnan harjoittamista koskeva sääntely, joka aiemmin sisältyi järjestyssääntöön. Pulmia on tullut esimerkiksi katukaupustelun yhteydessä. Ongelmia on ilmennyt myös suuriin yleisötapahtumiin ja puistojen yksityistilaisuuksiin liittyvässä alkoholin nauttimisessa, johon poliisi toivoo kaupungin vaikuttavan lupakäytäntöjään kiristämällä. Yhteistyötä virastojen, poliisin ja pelastuslaitoksen kanssa tiivistetään. Pelastuslaitos on ehdottanut, että suurimpien yleisötapahtumien järjestäjien tulisi laatia tapahtumalleen turvallisuussuunnitelma yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa.

Helsingin poliisilaitos on lisännyt näkyvää valvontaa, mikä käytännössä tarkoittaa muun muassa jalkapartiointia. Kaupunki puolestaan toimittaa tietoja järjestyslain kannalta ongelmallisista alueista valvonnan suuntaamiseksi kohdealueittain. Kaupungin ja poliisilaitoksen asettama yhteinen työryhmä selvittää kaupungin turvakamerajärjestelmien koordinoimista ja kehittämistä.

• Järjestyslaki löytyy internet-osoitteesta www.poliisi.fi/jarjestyslaki.

Piirros: Arto Nyysönen

Tässä lehdessä

Uuteen palvelukulttuuriin	2
Oivalluksia ympäristöstä.....	3
Saigonista rakennusvirastoon.....	4
Kotonaan teatterissa	5
Käpylässä opitaan ammattiin	6–7
Teknistyvän arjen kuluttajaneuvontaa	8
Neljä talvikonserttia.....	9
Kohti uutta Töölönlahtea	10–11
Työntöpareista lääkäriambulanssiin	12–13
Luontoharrastuksia Gardeniassa	14
Muistijalkia pihoidella.....	15
Stadissa tapahtuu.....	16–17
Kartanosta puutarhaksi	18
G18 – oas för livets goda.....	19
Drottning Kristina, Kurt och andra på Verandan.....	20
Tre svenska värdenheter	21
Suomen ja Chilen maisemissa	22
Kaupunki tallessa	23
Timonen on toimen mies.....	24
Helsingin kaupunki tiedottaa	
Numero 4 • 18.9.2005	29. vuosikerta
Julkaisija	Helsingin kaupunki
osoite	PL 1, 00099 Helsingin kaupunki
puhelin	1691 (vaihe)
faksi	169 3750
Päätöimittäjä	Rita Ekelund
Toimitussihteeri	Leena Seitola
Toimittaja	Tiina Kotka
Ruotsinkieliset sivut ...	Nina Weckström
Ulkoasu	Pekka Niemi, Rhinoceros Oy
Kannen kuva	Comma Image Oy
Kirjapaino	Keski-Uusimaa Oy, Tuusula
Painosmäärä	296 940 kpl
	ISSN 0782-0453
Jakeluasiat	Suomen Posti Oy
puhelin	020 451 5382, 020 451 5658
faksi	020 451 5221
Lehti ilmestyy myös internetversiona osoitteessa www.hel.fi/helsinki-info	
Seuraava Helsinki-info ilmestyy 30.10.	

Kuka? Mitä? Missä? – Eksytkö virastoviidakoon?

Soita Helsinki-tiedotus, ma–pe klo 9–15, puh. 169 2278, 169 2279 tai jugendsali@hel.fi
Hae Palveluesitteitä yms. Jugendsalista, Pohjoisesplanadi 19, ma–pe 9–17, su 11–17
Tutustu Helsingin internetsivujen tarjoamaan tietoon: www.hel.fi
 Jugendsalin näyttelyt www.hel.fi/kkansl/jugendsali

Oivalluksia ympäristöstä

Puisia kännyköitä, valaistuksia ja pienoismalleja syntyy innolla arkkitehtuurikoulu Arkissa. Samalla kehittyy oppilaiden kyky havainnoida ympäristöään. Uranurtajakoulun kokemuksia hyödynnetään pian alkavalla arkkitehtuurin teemaviikolla.

Työpaja täyttyy rapinasta, kun oppilaat irrottavat paperisten lampunvarjostimien sisältä kanaverkkoa. Se on antanut muodon liimaan sekoitetulle ohuelle skissipaperille kuivumisen ajan. Oppilaat saavat muistoksi sukkuluksesta vedenalaiseen maailmaan mielikuvituksellisia kasveja ja eläimiä.

”Jokainen luonnosteli useita meriaiheisia muotoja ja alkoi toteuttaa niistä mieluisinta. Päädyin tällaiseen suippoon kellertävään kasviin. Eilen rakensin tornitalon ja sisustin sen. Yhtenä päivänä teimme puiset kännykät”, kertoo **Ella Warras**, 12, muotoilukurssilla.

Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkissa on kurssin aikana rakennettu esineitä sekä tutkittu materiaaleja, muotoja, tiloja, värejä ja valoja.

”Oppilaat ovat niin innoissaan, etteivät malttaisi lopettaa töitä ollenkaan ja pyytävät lisätehtäviäkin. Kerron taustatietoa ennen tehtävän aloittamista. Olen esimerkiksi kuvaillut, kuinka arkkitehdit huomioivat valon suunnitellessaan rakennuksia sisältä ja ulkoa. Sitten olemme rakentaneet eri materiaaleista pieniä laatikoita. Niihin on kohdennettu valoa ja katsottu kuinka se etenee laatikoiden läpi tai heijastuu seinistä”, kuvailee ohjaaja **Sini Meskanen**.

Rakentamaan – itsetuntoakin

Vuonna 1993 perustettu Arkki on Suomen ensimmäinen rakennustaiteen opetukseen ja ympäristökasvatukseen erikoistunut koulu. ”Opetus tukee peruskoulun taide- ja ympäristöopetusta. Arkki perustettiin kun arkkitehtuuriopetus hyväksyttiin osaksi taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Sitä oli muuten luomas-

Ella Warras on rakentanut ja sisustanut tornitalon.

Ohjaaja Sini Meskanen (oik.) opastaa Freedriikka Nurmista (vas.), Anni Weissia ja Anni Lehtistä irrottamaan tukena ollutta kanaverkkoa lampunvarjostimien sisältä.

sa yksi Arkin perustajajäsenistä”, kertoo Arkin nykyinen rehtori **Pihla Meskanen**.

Arkki järjestää kesäisin lyhytkursseja, mutta suurin osa opetuksesta annetaan viikoittaisilla tunneilla syys- ja kevätlukukaudella Kaapelitehtaalla. Siellä käy 160 iältään 3–19-vuotiasta oppilasta. Nuorimmat opiskelevat perheyhmissä vanhempiensa kanssa.

”Lapsilla on luontainen tarve rakentaa ja tutkia ympäristöään. Siten he saavat otteen ympäristöönsä ja harjaantuvat pikku hiljaa havainnoimaan laajempia kokonaisuuksia. Samalla lasten kulttuuri-identiteetti vahvistuu ja he alkavat tajuta kulttuuriympäristöjä. Esimerkiksi majanrakennuskursseillamme tulevat esille eri maiden kulttuurit rakennustekniikoita ja käyttötarkoituksia opiskeltaessa. Omaan rakennusperinteeseemme tutustutaan kursseilla, joilla rakennetaan pärekattoa tai keitetään punamultamaalia.”

Meskanen mielestä lasten kädentaitoihin kannattaisi kiinnittää enemmän huomiota, sillä esimerkiksi työkalut ovat monille nykylapsille vieraita.

”Osalle oppilaista on myös yllätys, kuinka paljon aikaa ja työtä rakentaminen vaatii. Kaikki ei tulekaan valmiiksi napinpainalluksella. Olen törmännyt tällaiseen ajatteluun noin kymmenen vuoden aikana. Ehkä yksi muutoksen syy ovat tietokoneet nopeine toimintoineen ja peleineen”, Meskanen toteaa ja lisää:

”Käytämme kolmiulotteisuuden perustuvia tehtäviä, koska olemme huomanneet, että itse tehdyt esineet lisäävät lasten itsetuntoa. Heille on tärkeää oivaltaa, että esineitä osaavat tehdä muutkin kuin aikuiset ja tehtaas.”

Lasten itsetuntoa voi vahvistaa sekin, että he pääsevät näyttämään töitään muille. Parhailaan arkkilaisten töitä on esillä Kaisanie-

men metroasemalla ja Galleria Arkissa Kaapelitehtaalla.

”Vaikka opiskelu Arkissa on monille vain mukava harrastus, on se innostanut useita arkkitehtuurin ja taiteen jatko-opintoihinkin.”

Arkin syyslukukausi alkoi viime viikolla, mutta vapaita paikkoja saattaa vielä olla. Tammikuussa käynnistyvä kevätlukukaudelle ilmoittaudutaan viimeistään joulukuussa. Arkilla on toimintaa Helsingin lisäksi Espoossa ja Vantaalla.

Arkkiä ylläpitää kannatusyhdistys. Koulu saa Helsingin kaupungilta toiminta-avustusta, joka kattaa noin kolmanneksen kuluista. Loppu rahoitus tulee pääasiassa oppilailta kerättävistä 165 euron suuruisista lukukausimaksuista.

Stadin kaunein rakennus

Rehtori Pihla Meskanen on halunnut jakaa Arkissa saatuja hyviä kokemuksia peruskoulujen kanssa. Arkki järjestääkin opetusta niille, mutta Meskanen on myös ollut suunnittelemassa valtakunnallista arkkitehtuurin ja muotoilun teemapäivää, joka pidetään kouluissa syyskuun 21. päivänä.

”Koulut ilmoittautuivat mukaan elokuussa, mutta arkkitehdin tai muotoilijan saa vierailulle kouluun myöhemminkin Arkin kautta. Järjestämme myös tilauksesta arkkitehtuuriopetusta. Jotta arkkitehtuuri- ja muotoilun teema olisi kaikkien ulottuvilla, voi netissä äänestää Helsingin kauneinta rakennusta teemapäivästä alkaen vuoden loppuun asti osoitteessa www.ampiainen.fi.”

Arkkitehtuuri- ja muotoilun teema kuuluu myös maksuton muotoilu- ja rakennustapahtuma lapsille Designmuseolla ja Suomen Rakennustaiteen Museossa syyskuun 24.–25.päivänä.

Tiina Kotka ■

Kilpikonna ja vesikasvit syntyivät paperi-vesiliimaseoksesta.

● **21.9. klo 16–20** avoimet ovet ja maksuttomia työpajoja lapsille ja nuorille Lasten ja nuorten arkkitehtuurikoulu Arkissa, Kaapelitehdas, Tallberginkatu 1 c 106, 5. krs., puh. 685 6426, nettisivut www.arkki.net. Kaapelitehtaalla sijaitseva Galleria Arkki on avoinna arkisin klo 17–20, la klo 10–14.

● **24.–25.9. kello 12–17** Pihalla-tapahtuma Suomen Rakennustaiteen museon ja Designmuseon välisellä pihalla (Kasarmikatu 24). Lapset ja nuoret vanhempien kanssa rakentavat ja muotoilevat arkkitehtien sekä muotoilijoiden kanssa. Tapahtuma on maksuton eikä vaadi ennakoilmoittautumista.

● Kansainvälisen arkkitehtuurikasvatusseminaari PLAYCE:n yleisöpäivä 6.10. klo 10–16 soveltavan kasvatustieteen laitoksella (Siltavuorenpenger 20A, Auditorio 107). Maksuton, ei ennakoilmoittautumista.

● Lisätiedot: www.alvaraalto.fi/events/playce2005/program.htm.

Saigonista rakennusvirastoon

Valvojarakennusmestari Trang Huynh-Nguyen viihtyy rakennusvirastossa. Trang on pärjännyt sitkeydellä ja myönteisellä elämäntavalla, sillä maahanmuuttajan elämä ei aina ole ollut helppoa.

Vietnamlaisentyinen Trang Huynh-Nguyen, 36, valvoo, että urakoitsija tekee työt sopimuksen mukaisesti ja oikein HKR-Rakennuttajan työmailla. Trangin työkohteita ovat muun muassa Korkeasaarassa kunnostettavat rakennukset ja kulkuväylät, Malmin pysäköintitalo sekä Resson koulun suunnitteluvaihe.

”Viihdyn oikein hyvin HKR-Rakennuttajassa. Työkaverit ovat kivoja ja työt kiinnostavia. Lähdin innolla töihin joka aamu”, Trang kehuu työtyytyksensä somasti vieraalla aksentilla.

Trang valmistui rakennusinsinööriksi Helsingin ammattikorkeakoulusta vuonna 2001. Valmistuttuaan Trang oli erilaisissa rakennusfirmoissa työmaamestarina, työmaainsinöörinä ja projekti-insinöörinä. Onpa hän ollut kahtena kesänä rakennusvirastossa rakennusmiehenä ja rakennusmestarin apulaisena. ”Työmaalla töitä tekemällä oppii ja hahmottaa asiat parhaiten”, Trang tietää.

Miten nainen, ja vielä ulkomaalainen, on pärjännyt miesten töissä? ”No, aina ei minua ole otettu vakavasti aluksi”, Trang nauraa. Kun hän ehdotti rakennusmiestä tekemään jonkin asian toisin, pyysi tämä näyttämään, miten se tehdään – ja Trang näytti. Ennakkoluulot ropisivat.

Jos työmiehet eivät tunne valvojarakennusmestaria, hätistelivät he häntä yleensä työmaalta pois – luulevat Trangia eksyneeksi turistiksi. ”Tutustumisen jälkeen yhteistyö on sujunut oikein hyvin”, Trang kiittää.

Trang lähti yksin 14-vuotiaana isovanhempiensa luota Saigonista Suomeen vuonna 1983. Äiti oli tullut tänne jo vuonna 1979 kolmen veljensä kanssa Malesian pakolaisleiriltä, ensimmäisten Suomeen saapuvien pakolaisten joukossa. Saigonista oli lähdettävä, sillä Vietnamin valtion palveluksessa työskennelleen isän elämä, kuten myös sukulaisten, muuttui vaaralliseksi silloisen vallanvaihdon aikana. Isä joutui keskitysleirille seitsemäksi vuodeksi.

Trangin perheeseen kuuluu vietnamlaisentyinen aviopuoliso sekä 17-, 13- ja 11-vuotiaat tyttäret. Vanhin heistä voitti hopeaa kickboxingin SM-kisoissa keväällä. Vapaa-aikanaan Trang soittaa mandoliinia ja kitaraa, lueskelee ja piirtää. Mieluisaa puuhaa ovat myös kasvimaan hoitaminen, uiminen ja sulkapallon pelaaminen.

Trang pitää kulttuurin ja perinteiden vaalimista tärkeänä. ”Pyrimme käymään Vietnamsa kerran vuodessa, jotta tytöillä on mahdollisuus perehtyä omaan taustaansa ja tutustua sukuunsa.” Kotimaastaan hän kaipaava ihmisten ystävällisyyttä ja ihmisläheisyyttä. ”Meille suku ja ystävät ovat kaikki kaikessa”, hän toteaa ja ihmettelee, kun Suomessa naapurit tuskin tuntevat toisiaan.

Pitkin vuotta perheessä vietetään buddhalaisuuteen liittyviä pyhäpäiviä. Suomessa asuva suku kokoontuu usein, jolloin paikalla on neljä sukupolvea. Suomalaisiakin ystäviä on paljon. Kiitosta Trang antaa Suomen sosiaaliturvalle ja koulujärjestelmälle – kaikilla on hyvät lähtökohdat pärjätä elämässä. Suomi on kaunis maa, ja vuodenaajat ovat rikkautta.

Maahanmuuttaja kohtaa arjessaan joskus myös asiatonta käytöstä. ”Jotkut osaavat olla epäystävällisiä. Heihin voi törmätä ihan missä vain, kuten kaupassa, pankissa ja parkkipaikalla.”

Trangin mielestä vierasmaalaista pidetään helposti tietämättömänä tomppelina, joka ei osaa eikä ymmärrä asioista mitään. Asiakaspalvelu on muuttunut ystävällisemmäksi, kun on selvinnyt, että maahanmuuttaja onkin ihan tavallinen suomalainen. ”Suomessa on kuitenkin hyvä elää. Elämä on rauhallista ja turvallista”, Trang summaa. ■ Erja Lehto

Trangin mielestä vierasmaalaista pidetään helposti tietämättömänä tomppelina, joka ei osaa eikä ymmärrä asioista mitään. Asiakaspalvelu on muuttunut ystävällisemmäksi, kun on selvinnyt, että maahanmuuttaja onkin ihan tavallinen suomalainen. ”Suomessa on kuitenkin hyvä elää. Elämä on rauhallista ja turvallista”, Trang summaa. ■ Erja Lehto

Trang Huynh-Nguyen mielestä Suomessa on hyvää ja turvallista elää.

Kuva Patrik Lindström

Kuva Kimmo Brandt

Helsinkiläisiä herkkuja

Pitäjänmäen Höyläämötiellä tuoksuu makealle. Numero 9:n suuressa tehdaskiinteistössä on valmistettu makeisia lähes 50 vuotta. Makeistehtas Halvan historia alkoi kuitenkin jo vuonna 1931, kun yritys perustettiin Meritulinkadulle Kruununhakaan. Seuraavalla vuosikymmenellä tehdas muutti Aleksanterinkadulle Sederholmin taloon.

Halva on perheyrittäjä ja suurin suomalaisomistuksensa oleva makeistehtas. Sen toimitusjohtaja on **Jean Karavokyros**.

”Vuokratiloista makeisten valmistus siirtyi ensimmäiseen omaan ja itse rakennettuun kiinteistöön Pitäjänmäelle. Tehdas valmistui vuonna 1956”, kertoo Karavokyros. Vuosikymmenten varrella tiloja on laajennettu pariin otteeseen. Muutama vuosi sitten tuli jälleen tarve saada lisää tilaa. Vuoden 2004 alussa valmistui Vantaan Pakkaalan Halvan pakkaamo.

Sekä makeistehtaan että pakkaamon yhteydessä on myös tehtaanmyymälät. Niiden ovet aukeavat tiuhaan tahtiin. Kansan makeannälkä on melkoinen, sillä tilastot paljastavat, että jokainen suomalainen syö keskimäärin 13,5 kiloa makeisia vuosittain.

”Kulutus on kasvanut kymmenessä vuodessa noin 55 prosenttia ja esimerkiksi suurin salmiakin kuluttajaryhmä ovat nuoret aikuiset, erityisesti naiset”, paljastaa Jean Karavokyros.

Matti Ripatti valvoo Halvan makeistehtaalla Pitäjänmäessä, että hedelmäkarkkien valmistus sujuu niin kuin pitääkin.

Pitäjänmäen tehdassaleissa on helteistä. Makeisten kuivatusuneista huokuu lämpöä kunnon kesäpäivän verran. Salin lattialle on leijailut ohut kerros valkoista maissijauhoa, jota käytetään makeisten valulaudalla. Jauhoon painetaan muoteilla kuviot, joihin makeismassa valutetaan. Sen jälkeen alkaa muutaman päivän kuivatusvaihe 60 asteisissa uuneissa.

Toisessa tehdassalissa kone puristaa metritolkulla lakritsipötköjä, jotka vaeltavat hihnalla päätyen lopulta paloittelukoneeseen ja suuriin laatikoihin. Laatikot matkavat Vantaan pakkaamoon ja sieltä maailmalle. Lakritsi on tehtaan tunnetuin tuote. Mustaa makeista siivitetiin vuosikymmeniä sitten markkinoille laulun keinoin.

Kuka muistaa vielä kuinka The Delta Rythm Boys mainosti Halvan maukasta lakritsaa?

Halvan palveluksessa on nykyisin 80 henkilöä. Tuotanto on suurimmaksi osaksi automatisoitu, mutta henkilökuntaa tarvitaan valmistuslinjoilla varmistamassa, että kaikki rullaa kuten pitääkin.

Tehtaan ensimmäinen tuote oli halva. Sitä valmistetaan edelleen lakritsin, salmiakin ja hedelmäkarkkien ohella.

Halvan makeisia tuotetaan vuodessa noin 3 miljoonaa kiloa, joista 25 prosenttia menee vientiin muutamaa Euroopan maihin sekä Yhdysvaltoihin. Tuotevalikoimaa kehitetään ja uudistetaan jatkuvasti. Muutama vuosi sitten otettiin tuotantoon luomulakritsi ja juuri nyt on markkinoille tulossa sokerittomat lakritsimatot. Joulusesonkia varten valmistetaan kalenteria, jonka luukut kätkevät sisäänsä pehmeitä hedelmäkaramelleja. ■ Leena Seitola

Kotonaan teatterissa

Anu Aaltonen näyttää, ohjaa teatteriryhmiä, on mainostoimistossa copywriterina ja tekee tarvittaessa pätkätöitä muualakin. Vuosi sitten Helsingin yliopistosta filosofian maisteriksi valmistuneen Aaltosen sydän sykkii erityisesti teatterille.

Anun ilme kirkastuu ja hän saa lisää ryhtiä kuvaillessaan rooliaan **Viola Autereena**.

”Viola on diivojen diiva, kuvitteellinen henkilö, joka oli puvustajana Suomalaisessa Teatterissa 1800-luvulla. Viola Autere tunsikin kaikki suuret näyttelijät, rakasti **Aino Ackteta**, eikä voinut sietää **Ida Aalbergia**. Violan suuri tragedia on se, että hän olisi itse halunnut olla näyttelijä”, kertoo Anu suomalaisen teatterin historiaan johdattelevasta roolihahmostaan. Viola Autereen tarinoita voi kuulla tilauksesta Teatterimuseossa.

Anu Aaltosen innostus teatteriin heräsi viimeisten kouluvuosien aikana. Yliopistossa hän kuuli opettajaltaan ranskalaisesta ohjaajasta, **Ludovic Kerfendalista**, joka ohjasi Ranskan kulttuurikeskuksessa Le petit Théâtren esityksiä.

”Ranskalainen teatterikäsitelmä on erilaista. Se on korostuneemmin visuaalista, mutta toisaalta

se ei ole yhtä fyysistä kuin suomalainen teatteri”, Aaltonen kuvailee kiinnostustaan toisenlaiseen teatterityöhön. Hän kertoo myös kuinka Kerfendalin ohjauksessa ei tunneta valtasemia, vaan näytelmissä tehdään yhteistyötä, jonka päämääränä on hyvä esitys.

Nykyisin Anu Aaltonen on Kerfendalin assistenttina ja he ovat tehneet töitä muun muassa Kallion ilmaisutaidon lukion kanssa. Nyt on meneillään suuren, vuonna 2007 valmistuvan produktion näyttelijöiden haku. Päärooleja tulee olemaan neljä. Niihin haetaan kahta suomalaista ja kahta ranskalaista näyttelijää. Teos hakee vielä muotoaan, mutta esityksessä sanallinen kerronta yhdistyy nykytanssiin ja musiikkiin.

Ranskalais-suomalainen yhteistyö on mukana kaikissa Kerfendalin ohjauksissa. Hänen Ranskaan perustamansa Okibu-teatteriryhmän säännöissä on kohta, jossa määritellään, että jokaisessa teoksessa pitää olla jonkinlainen yhteys Suomeen. Se voi olla esimerkiksi suoma-

Anu Aaltonen rakastaa merta ja sataman kontteja. Yhtä paljon iloa elämäänsä hän ammentaa teatterista.

laisen kirjailijan teos tai suomalainen näyttelijä. Teatteriryhmän esityksissä usein myös puhutaan sekä suomea että ranskaa.

Viime keväänä Anu Aaltonen ohjasi Näkövammaisteatterille Peer Gyntin. Näytelmässä oli ohjaajalle useita tavanomaisesta poikkeavia haasteita.

”Esimerkiksi näyttämötila oli rajattava niin että esiintyjät tunsivat lattian merkeistä mihin näyttämö päättyy”, kuvailee Anu tehtävänsä. Erityisen haasteellista oli myös se, että ohjaaja ei voinut ilmeillä tai eleillä näyttää esiintyjille mitä kulloinkin tarkoitti. Siihen oli keksittävä avuksi kielikuvia.

Anu Aaltonen on ollut mukana suunnittelemassa Näkövammaisten Kulttuuripalvelusa juuri alkanutta pilottiprojektia, jossa koulutetaan kuvailutulkkia. Elokuussa hän myös aloitti tulkkien koulutuksen.

”Kuvailutulkkeja tarvitaan kun näkövammaiset haluavat mennä esimerkiksi taidemuseoon, teatteriin tai urheilutapahtumaan. Tulkki kertoo sen mitä näkövammaisen ei pysty näkemään. Kuvailutulkkaus on tunnettu jo pitkään Englannissa ja Yhdysvalloissa”, Aaltonen mainitsee. ■ Leena Seitola

Työväenopiston yleisluentoja

Utopian ja vaihtoehdon jäljillä

Pe klo 17.15–18.45, Malmitalo, isoluokka, Ala-Malmin tori 1 B. Sarjassa esitellään historiallisia henkilöitä, jotka ideoillaan ja teoillaan ovat avanneet uusia näköaloja ja piirtäneet vahvan jäljen aikakautensa sekä historiaan. Luennoilla pohditaan myös mitä annettavaa heillä voisi olla meillem – täällä ja tänään. VTK Juha Olavinen.

● **23.9.** Zheng-He (1371–1435), kiinalainen amiraali

● **30.9.** Elena Lucrezia Cornaro Piscopia (1646–1684), ensimmäinen filosofian tohtoriksi väitellyt nainen maailmassa

● **7.10.** Henry David Thoreau (1817–1862), yhdysvaltalainen esseisti ja yhteiskuntakriitikko

● **14.10.** Henrik Ibsen (1828–1906), norjalainen näytelmäkirjailija

● **28.10.** Miina Sillanpää (1866–1952), ensimmäinen naisministerimme

● **4.11.** Jiddu Krishnamurti (1895–1986), intialainen opettaja

● **11.11.** Jean-Paul Sartre (1905–1980), eksistenttialisti ja radikaali

● **18.11.** Rachel Carson (1907–1964), yhdysvaltalainen meribiologi ja kirjailija

● **25.11.** Erno Paasilinna (1935–2000), satiirikko ja esseisti

Suomen taiteen murroskohtia

Pe klo 17.30–19.00, la klo 12.00–13.30, Malmitalo, auditorio, Ala-Malmin tori 1 B.

Pääosiltaan lokakuun lauantaille sijoittuvissa yleisluennoissa taidehistorioitsija Merja Ilola käsittelee Suomen taiteen murroskohtia Septemiläisten (Suomen kultakauden jälkeen), Marraskuulaisten ja Lokakuulaisten kautta. Yhtenä vedenjakajana on 1960-luku. 1980-luvun buumi (taide osakehyödykkeeksi). Ensimmäisellä luontokerralla, Avoin Opisto -viikolla, luento pidetään perjantai-iltana, aiheena on suomalaisen muotoilun 50-luku.

● **30.9.** Suomalainen muotoilu 1950-luvulla

● **8.10.** Septemistä – Marraskuuhun

● **15.10.** Joka kylässä oma informalisti

● **29.10.** 1980-luvun taidebuumi

Kodin pienet tuholaiset

● **Ti 4.10. klo 17.00–18.30**, Malmitalo, isoluokka, Ala-Malmin tori 1 B. Asunnoista löytyy monenlaisia ötököitä, mutta ötököiden ilmaantuminen ei ole merkki asunnon likaisuudesta. Luennolla tutustumme tavallisimpiin asuntojen tuholaisiin ja keinoihin niistä eroon pääsemiseksi. Helsingin kaupungin ympäristötarkastaja Pertti Metiäinen.

Vuotalon kirjailijatapaamiset

Ke klo 18–19.30 Vuosaaren Vuotalo, kahvila Pokkari, Mosaiikkitori 2. Tule tapaamaan kirjailijoita Vuotalon kahvila Pokkariin. Tilaisuudet juontaa kirjailija Jani Saxell.

● **21.9.** Saira Susiluoto

● **19.10.** Tiina Krohn

● **16.11.** Mikko Rimminen

Slangia ja designia

Ensimmäistä Helsinki Design Week -tapahetumaviikkoa vietetään 19.–26.9. Keskuskadulle Ateneumin puistikkoon pystytetään ilmapallometsän ympäröimä info-paviljonki, josta saa tietoa viikon tapahtumista. Designia ja sen tekijöitä tehdään tutuksi kaduilla, kodeissa, gallerioissa ja studioissa.

● Ohjelma: www.helsinkidesignweek.com

Draisaat messiin bileisiin, kehottaa puolestaan 10 vuotta toiminut perinnekulttuuriyhdistys Stadin Slangi, joka juhlii tasavuotiaan näyttelyllä kaupungintalon ala-aulassa, Pohjois-Esplanaadi 11-13. Näyttely on avoinna 1.–28.10 arkinen klo 11–18 ja lauantaisin klo 10–15.

Käpylässä opitaan ammattiin

Helsingin tekniikan alan oppilaitos valmistaa taitajia lukuisiin ammatteihin. Opinnot kestävät keskimäärin kolme vuotta, ja sinä aikana opitaan töitä myös käytännössä oikeilla työpaikoilla. Käpylän koulutusyksikön tilat ovat kolmessa osoitteessa. Tässä jutussa tutustutaan Kullervonkadun toimipisteeseen, jossa opiskellaan painoviestintää, sähköalaa sekä paperi- ja kemianteollisuuden alaa.

Painokoneet raksuttavat työsalissa. Syyslukukauden ensimmäinen opintoviikko on käynnistynyt, ja joukko ensimmäisen vuoden opiskelijoita saa ensikosketuksen tulevaan ammattiinsa.

”Hei Pena, tää ei toimi”, kuuluu yhdeltä koneelta. Opettaja **Pentti Mattila** käy selvittämässä tilanteen, ja kohta paperit kulkevat masiinassa niin kuin pitääkin. Toinen ryhmä kokeilee jo paksumman paperin kulkua koneessa. Varsinaisia painotöitä joutuvat opiskelijat vielä odottelemaan. Ensin on tutustuttava työvälineisiin ja materiaaleihin paremmin, mutta teorian sijasta on kuitenkin päästy heti käytännön harjoitteluun. Painoviestinnän perustutkinnolla hankintaan valmiudet tuottaa painettua materiaalia kuten lehtiä, kirjoja, mainoksia, pakkauksia sekä karttoja.

Toisen vuoden opiskelijoita opettaa **Viljo Pullinen**. Hänenkin ryhmänsä on tutustumassa uusiin laitteisiin. **Oleg Motchalov** ja **Henri Kuusitaipale** ovat ensimmäistä kertaa näiden pitkälle automatisoitujen koneiden ääressä. Kone on käynnistetty ja he kohdistavat paraillaan paperinippuja. Painoviestinnän toisen vuoden opiskelijoiden ryhmässä on 14 opiskelijaa. Heistä osa vielä pohtii onko oikealla alalla. Moni on kuitenkin jo vakuuttunut valmistuvansa ammattiin, joka todella kiinnostaa. Sitä mieltä on myös **Hanna Laakso**, joka kertoo, että on ehtinyt olla alalla töissäkin muutamia kuuksia. Hän tähtää vakaasti painotuotantoasistentin tutkintoon.

”Viime vuonna aloittaneista opiskelijoista vain kaksi siirtyi ulkoasun toteutuksen puolelle tässä samassa talossa”, Viljo Pullinen kertoo. Ulkoasun toteuttajat perehtyvät kuvankäsittelyyn ja suunnittelevat tuotteiden ulkonäköä.

Ulkoasutoteuttajan koulutusohjelmassa opiskellaan lisäksi myös tietotekniikkaa, graafista suunnittelua, sivuntaittoa sekä valokuvausta. Molemmista koulutusohjelmissä, painotekniikassa ja ulkoasupuolella, opiskellaan osittain ammatin yhteisiä aineita, jolloin peruskoulutus valmentaa tuntemaan molempia töitä.

Sähkössä on kipinää

Sähköautomaation prosessiluokassa on erikoisen näköisiä vempaimia. Laitteiden kunnossapitoa ja automaatiotekniikkaa opiskelevien käytössä on muun muassa teollisuusrobotti. Osastonjohtaja **Antero Malinen** kertoo, että sitä käytetään kappaletavaran siirtämiseen. Robotti hoitaa esimerkiksi tuotantolinjalta pussien, pullojen, korien ja pakettien siirron paikasta toiseen. Avointen ovien päivänäkin robotilla on oma tehtävänsä. Se jakaa suklaata vierailijoille.

Hassan Hussein (vasemmalla) ja Emil Sacirbecovic opiskelevat kolmatta vuotta kemianteekniikkaa.

Alkukesästä kouluun saatiin uusi monimutkainen laite, jonka talossa paraiten hallitsee kaksi automaatioasennuksen opiskelijaa. **Pasi Kyrö** ja **Jesse Virtanen** kolmannelta vuosikursilta esittelevät prosessiteollisuudessa käytettävää konetta, joka lajittelee erivärisiä ja -muotoisia kappaleita, kuten esimerkiksi mustia ja valkoisia palloja, omiin lokeroihinsa. Laitteessa on myös veden korkeuseroja valvova toimintayksikkö.

”Mikäli veden taso madaltuu liikaa, laite käynnistää pumpun, joka nostaa veden oikeaan korkeuteen. Laitetta ohjataan tietokoneella. Monimutkaiset lisenssipalikat pitävät sisällään ohjelmiston, joka toimii ainoastaan, mikäli käyttäjällä on oikeudet sen käyttöön”, selittävät Jesse ja Pasi. Heidän vaativana lopputyönään tulee olemaan prosessinhallintakeskuksen kasaaminen.

Ensi kesäkuussa automaatio- ja kunnossapitoasentajiksi valmistuvien Pasiin ja Jessen tie alalle on ollut erilainen. Jesse tuli Käpylään opiskelemaan suoraan peruskoulusta. Alan valinta oli kuitenkin selvä jo pitkään.

”Tiesin 12-vuotiaana, että tästä tulee minun alanani. Isä kertoi, että se meinasi joskus automaatioasentajaksi. Siitä tuli kuitenkin tekniikko”, selvittää Jesse.

Pasi kertoo saaneensa autopuolen koulutuksen. Hän valmistui raskaankaluston asentajaksi ja autonkuljettajaksi vuosia sitten ja teki alalla

Sähköautomaatio kiinnostaa Pasi Kyröä (istumassa) ja Jesse Virtasta.

Kuvat: Kimmo Brandt

Vanha Heidelberg on painokone vuosikymmenien takaa. Se tekee edelleen huippujälkeä.

Emil Sacirbegovic ja **Hassan Hussein** opiskelevat kolmatta vuotta kemiantekniikkaa. Molemmat ovat jo tutustuneet työharjoittelussa ja kesätyöpaikoillaan maali-tehtaisiin. Seuraavaa työharjoittelua ja tulevaa vakituista työpaikkaa he toivovat öljyteollisuuden palveluksessa. Heidän tavoitteensa on päästä töihin Fortumille tai Shellille.

Koulutusjohtaja **Erkki Tuominen** toteaa, että kemianteollisuuden prosessinhoitajat ovat paremmin palkattuja kuin vasta valmistuneet maisterit. Hän toivoisi, että nuorten vanhemmatkin perehtyisivät enemmän ammatillisiin opiskeluvaihtoehtoihin. Vanhemmat tuntevat parhaiten lastensa taipumukset ja tietävät suuntautuvatko ne tieto- vai taitolajeihin.

Käpylän Heltech

Helsingin tekniikan alan oppilaitokseen eli Heltechiin kuuluu kolme koulutusyksikköä, Haaga, Käpylä ja Vallila. Niiden koulutusohjelmista voi valmistua noin kolmeenkymmeneen ammattiin.

Käpylän koulutusyksikössä opiskellaan painoviestinnän, sähköalan, kemiantekniikan, laboratorioalan ja audiovisuaalisen viestinnän perustutkintoja. Kolmen vuoden, eli 120 opintoviikon opiskelusta, on vähintään 20 opintoviikkoa työharjoittelua, joka tehdään oikeilla työpaikoilla työssä oppimalla. Koulutusyksikön opetus tapahtuu kolmessa osoitteessa. Kullervonkadun toimipisteessä reilut 600 opiskelijaa opiskelee painoviestintää, sähkötekniikkaa ja kemiantekniikkaa. Onnentiellä Laboratorioalan opiskelijoita on noin 100. Koulutusyksikön Aviointitapuelon noin 280 opiskelijan opiskelutilat ovat Arabiassa Muotoilijankadulla. Joillekin aloille, kuten Arabiassa valmistuvien media-assistenttien koulutukseen on suoranaista tungosta, vaikka valmistumisen jälkeen työpaikan saanti voi olla kiven alla.

Oppilaitoksessa on mahdollisuus kaksoistutkintoon, eli ammattiopintojen ohella voi suorittaa myös ylioppilastutkinnon muutamalla opintolinjalla. Aikuisopiskelijoita varten on iltataryhmiä. Koululla on hyvät kansainväliset kontaktit ja oppilasvaihtoa myös eurooppalaisiin työharjoittelupaikkoihin.

Leena Seitola ■

● Oppilaitoksen toimintaan voi tutustua Avointen ovien päivänä 23.11. kello 10 alkaen.

● Lisätietoja Helsingin ammattiopetuksesta saat www.heltech.edu.fi -nettisivuilta.

Kuva: Niklas Beckman

H.A.M.P.A.A.T

Hampaat pitää harjata vähintään kaksi kertaa päivässä, muistutetaan tuoreessa H.A.M.P.A.A.T-räpissä. Räpin lähtökohdaksi on viimeisimmän kouluterveyskyselyn tuloksista tehty havainto, jonka perusteella lasten ja nuorten hampaiden harjaamista tulee roimasti tehostaa.

H.A.M.P.A.A.T-räpin on laatinut joukko pääkaupunkiseudun peruskoulujen oppilaita. Tavoitteena on saada lapset, nuoret ja perheet sekä heidän kanssaan työtä te-

kevät pohtimaan terveystietämystä ja sen seurauksia. Räpin sisältävää cd:tä jaetaan Helsingin, Espoon ja Vantaan kouluihin ja päiväkoteihin.

H.A.M.P.A.A.T on ideoitu ja tuotettu pääkaupunkiseudun kouluterveyskyselytyöryhmässä, jossa on mukana sosiaali-, terveys- ja opetustoimen edustajia ja asiantuntijoita.

● H.A.M.P.A.A.T-räppi löytyy www.edu.hel.fi -nettiosoitteesta.

Gloriassa SM-breakia

Breakanssin SM-kilpailut järjestetään lokakuun puolivälissä kulttuuriareena Gloriassa. Breikkarit ympäri maata saapuvat mittleämään paremmuudestaan tanssilattialla b-boy-sääntöjen mukaan. Kilpailuissa palkitaan Suomen paras breakdancer ja sekä tanssiryhmä. Kunniamaininnat jaetaan myös funkystyle- ja b-girl -sarjoissa. Kilpailut ovat ensimmäistä kertaa avoimet myös kansainvälisille osallistujille, ja paikalle odotetaan breakaajia Pohjoismaista, Venäjältä, Baltiasta ja muualta Euroopasta. Alle 16-vuotiaille järjestetään oma sarjansa, josta palkitaan paras ja lupaavin nuori breakdancer.

Tapahtuman isäntänä toimii Bomfunk MC's:tä tuttu **Charles Salter** eli CMatrix. Aisaparina on Finntelligens-tähti **Elastinen**. Tunnelmaa nostavat huippu-DJ:t **Tibzz** ja **Rnegade** (UK). Tuomaristoon kuuluu Suomen edustajana b-girl **Taya** (Flo-Mo) ja kansainvälistä eliittiä edustavat **Ken Swift** ja **Honey Rockwell**. Ken on jäsenenä

■ **Ätä vauhdissa viime vuoden breakin SM-kisoissa. Hän kuuluu kultaa napanneeseen Flo-Mo ryhmään. Taustalla muun muassa High Voltage Crewn kavereita.**

na maailman tunnetuimmassa breakdanceriryhmässä Rock Steady Crew:ssa ja hän on esiintynyt muun muassa Flashdance- ja Beat Street -elokuviissa.

Kisatunnelmaa on perjantaina **14.10. kello 16–24**. Silloin ovat vuorossa b-boy, b-girl ja Funkystyle -sarjat. Liput 10 €, ennako Tikketti. Illan artistivieras esiintyy noin klo 20. Lauantaina **15.10. kello 16–24** kilpailuun alle 16-vuotiaiden sarjassa ja ryhmäbattlet:ssa. Finaalit ja loppuhuipenukset alkavat kello 21. Liput 10 €, ennako Tikketti.

Workshopit: Ulkomaiset tuomarit pitävät henkilökohtaiset workshopit 12.–13.10. Workshopin päätyttyä 13.10. pidetään avoin keskustelutuokio breakanssin historiasta ja nykypäivästä. Ilmoittautumiset kilpailuun ja workshoppeihin sähköpostitse info@breakdancesm.net -osoitteeseen.

● Lisätietoja osoitteesta www.breakdancesm.net. Tapahtuman toteuttaa BTB-Productions yhteistyössä Helsingin kaupungin nuorisosiainkeskuksen kanssa.

● Kulttuuriareena Gloria, Pieni Roobertinkatu 12.

töitä toistakymmentä vuotta. Sähkön maailma alkoi kuitenkin kiinnostaa häntä.

”Se tuntui hiukan erikoiselta, siinä oli paljon niksejä, enkä tiennyt siitä paljoakaan. Sitä paitsi kaikki automatisoituu, mutta kun laitteet on kerran tehty, jonkun pitää niitä myös huolta”, pohtii Pasi uutta ammatinvalintaansa. Hän on myös sitä mieltä, että kaikki osaavat nykyään käyttää tietokoneita, tehdä ja piirtää niillä uusia juttuja, mutta kuinka moni hallitsee laitteiden asennuksen ja kunnossapidon. Opettajat paljastavat, että Pasille olisi töitä tarjolla vaikka heti. Tutkinnon keskenjättäminen olisi kuitenkin lyhytnäköistä.

Pasi Kyrö on myös opiskelijakunnan puheenjohtaja. Viime keväänä ”Nuorten Ääni”-kampanjaa varten opiskelijakunnan edustajat suunnittelivat viihtyisän oleskelutilan opiskelijoille. Myönnettyillä rahoilla on tarkoitettu sisustaa koulun järjestämä tila istuinryhmillä, viherkasveilla ja tauluilla.

Se on kemiaa

Lehtori **Heikki Vaara** opettaa kemiantekniikkaa. Hänen ohjauksessaan valmistetaan alalle, jolla on tarjota runsaasti työpaikkoja. Kuitenkin vuosittain vain muutama ammatinvalintaansa harkitseva osaa hakeutua alan koulutukseen.

Prosessinhoitajille löytyy mielenkiintoisia työpaikkoja esimerkiksi virvoitusjuomien, maakeisten, meikkien sekä maalien maailmasta, ja alan palkkaus on hyvä.

Kemialuokissa opetus aloitetaan peruskestämiä. Ensimmäisenä vuonna päästään muun muassa erottelemaan aineita toisistaan, puhdistamaan alkoholia ja tekemään aspiriinia.

Kirsi Salminen luotsaa Lasipalatsin kohtaamispaikkaa.

Teknistyvän arjen kuluttajaneuvontaa

Lasipalatsissa entisen Kirjakaapelin tiloissa on avattu neuvontapiste, jossa kaikki halukkaat saavat opastusta internetin ja sähköisten palvelujen käyttöön. Kysellä voi myös kännykään liittyvistä mobiilipalveluista ja suomalaisten elämän pian mullistavasta digitaalisesta televisiosta.

mina ovat kaupungin lisäksi opetusministeriö, valtioneuvoston asettama tietoyhteiskuntaneuvosto ja Lasipalatsin Mediakeskus Oy.

"Ideana on, että täällä yksityisen ja julkisen sektorin toimijat, eri alojen asiantuntijat, laitevalmistajat ja palvelujen tuottajat voivat kohdata toisensa ja asiakkaansa, palvelujen käyttäjät. Suora palaute puolin ja toisin on kaikille arvokasta", Salminen sanoo. "Järjestämme myös koulutus- ja esittelytilaisuuksia, joissa saa tietoa sekä aivan perusasioista että uutuuskien käyttöönottamisesta. Langaton lähiverkko on maksutta kaikkien käytössä ja verkko ulottuu myös Lasipalatsin viereiselle uudelle kansalaistorille."

Lasipalatsissa työskentelee pysyvästi kaksi kaupunginkirjaston työntekijää, Salmisen lisäksi suunnittelija **Marja Repo**. Tiloissa on myös Helsingin työvoimatoimiston toimipiste. Työvoimaneuvoja **Sari Peltoniemi** opastaa työvoimahallinnon sähköisten palvelujen käyttöön, neuvoo työpaikkojen hakemisessa netistä ja auttaa työhakemusten laatimisessa.

Tekniikan ja sisältöjen neuvontaa

Tietotekniikkaa hyödyntämällä voi helpottaa monien arkielämän asioiden hoitamista – jos vain osaa. Lasipalatsin kohtaamispaikassa yhtyvät sisältöön ja tekniikkaan liittyvät neuvontapalvelut.

"Kun kaupungin asuntojen hakeminen siirtyi sähköiseksi, asiakas saattaa tarvita tietoa paitsi asunnon hakemisen ehdoista ja siitä, minkä viraston kanssa ylipäätään asioidaan, myös apua sähköisen lomakkeen löytämiseen, täyttämiseen ja lähettämiseen", Salminen toteaa.

"Sisältöjen neuvomiseksi tarvitsemme eri alojen asiantuntijoita paikalle. He voivat edustaa kaupungin ja valtion virastoja, oppilaitoksia, pankkitoimintaa, laite- ja ohjelmistovalmistajia tai vaikkapa matkatoimistoja. Meiltä on kysytty paljon muun muassa pankkien sähköisistä palveluista ja matkojen varaamisesta netissä."

Tulevaisuudessa isoja haasteita tuo sosiaalija terveyspuolen palvelujen laajamittainen siirtyminen verkkoon. Myös siirtyminen digitaaliseen televisioon vuorovaikutteisine toimintoinen luo paineita neuvontatyöhön.

"Keski-ikäisetkin ovat jo ottaneet kännykän hyvin haltuunsa ja netinkin, mutta uusi haaste on nyt digi-tv, jonka opastamiseen panostamme yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa."

Työelämän kohtaamispaikka

Lasipalatsin funkis-asuun kauniisti restauroitu tila työpöytineen ja sohvineen tarjoaa avoimen, julkisen kohtaamispaikan, jossa toiminta ei ole sidottu kaupallisiin palveluihin.

"Tämäntyyppiselle julkiselle tilalle keskustassa on selvä tarve. Ihmisten fyysinen kohtaaminen ja vuorovaikutus on yhä tärkeää kaikesta virtuaalisuudesta huolimatta."

Kohtaamispaikassa myös esimerkiksi pienryhtäjät ja freelancerit voivat tavata asiakkaitaan ja käydä neuvotteluja. "Mikroyrityksille suunnatuista palveluista on pulaa Helsingissä. Tuemme kaupunkia yrittäjyyden edellytysten edistämiseksi. Meillä voi työskennellä oman kannettavan tietokoneen tai puhelimen

Sari Peltoniemi opastaa sähköisessä työnhaussa.

kanssa", Salminen sanoo ja huomauttaa vielä, että Lasipalatsissa ei kuitenkaan ole käytettävissä esimerkiksi taitto- ja editointiohjelmiä, vaan niihin panostaa Kirjasto 10, jonka kanssa tehdään yhteistyötä.

Rita Ekelund ■

Syksyn opastustilaisuuksia

Kohtaamispaikka@lasipalatsin syksyn teemaviikoilla käsitellään pankkipalveluja sekä työ- ja koulutuspalveluja. Pankkipalveluja esitellään viikoilla 38 ja 39, yhteistyökumppanina OKO-pankki. Viikolla 41 suurimmat verkkopalveluja tuottavat koulutusalan toimijat opastavat esimerkiksi kielikurssin suorittamisessa internetissä. Lisäksi työvoimatoimiston työnhakukeskus järjestää yritysten rekrytointitilaisuuksia ja koulutusta työnhakijoille.

Koko syksyn ajan viikolle 50 asti järjestetään maksuttomia opastuksia, joihin ei tarvitse ilmoittautua etukäteen. Tilaisuudet alkavat kello 16. Maanantaisin käsitellään sähköistä asiointia, tiistaisin sähkö-

postin käyttöä ja keskiviikkoisin internetin alkeita. Tulossa on myös ruotsinkielisiä opastustilaisuuksia.

Kohtaamispaikan Teema-alueella voi tutustua kaapelitelevisioyhtiö HTV:n tarjontaan, kuten HDTV- eli teräväpiirtotelevisioon ja muihin Welho Digi-tv -palveluihin. Asiakkaat voivat myös lainata maksutta Welho-laajakaistan kotiin kahden viikon ajaksi. Lainaajan tulee olla 18 vuotta täyttänyt ja hänellä pitää olla HelMet-kirjastokortti.

- Kohtaamispaikka@lasipalatsi, Mannerheimintie 22-24, puh. 31085900, avoinna ma-pe klo 11-18

Kuntien vaakunat verkossa

Suomen Kuntaliiton ylläpitämään Kunnat.net -palveluun on koottu kaikkien 432 suomalaisen kunnan vaakunat selityksineen. Vaakunoiden yhteydessä mainitaan niiden suunnittelija. Miltei kaikkien vaakunoiden yhteydessä on myös niiden kuvaus sekä historiallisen taustan esittely.

Vaakunan käyttöön liittyvistä juridisista kysymyksistä saa lisätietoja puhelimitse numerosta 771 2473.

- Vaakunat löytyvät www.kunnat.net -osoitteesta. Ruotsinkielinen versio on www.kommunerna.net -sivuilla.

Uusi seutulinja vie Viikistä Tapiolaan

Tiedelinjaksi kutsuttu uusi seutulinja 506 aloitti liikennöinnin elokuun lopussa. Bussin reitti kulkee Pohjois-Tapiolasta Otaniemen, Meilahden, Pasilan, Kumpulan ja Arabian kautta Viikkiin. Matkan varrella sijaitsevat Meilahden, Kumpulan ja Arabianrannan yliopisto- ja korkeakoulukampukset – siitä nimi tiedelinja.

Alkuvaiheessa linjaa liikennöidään arkisin aamuviidestä iltakahdeksaan. Matka-aika Espoosta Viikkiin on päivällä noin 50 minuuttia. YTV kokeilee linjan busseissa sähköisten näyttötaulujen käyttöä asiakasinformaatioissa. Pysäkkietoa kerrotaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Lisäksi näytöissä on kampualueiden kartat.

- Lisätietoja: www.ytv.fi

Polkupyörät kuntoon ja kiertoon

Käytöstä pois jäänyttä polkupyörän romua ei kannata säilyttää taloyhtiön kellarissa tai viedä kaatopaikalle. Helsingin sosiaaliviraston Uusix-pyöräpajalla Kyläsaaressa parhaat pyörät kunnostetaan uusiokäyttöön. Huonokuntoisemmat puretaan ja lajitellaan varaosiksi tai kierrätettäväksi metallimurukseksi.

Kunnostettuja pyöriä voi ostaa suoraan pajalta. Erityisesti vanhat Jopot ja Ponit ovat nykyään haluttuja, mutta kaikki kunnossa olevat pyörät kelpaavat. Hinta asettuu yleensä 80 euron paikkeille.

Pyörän voi viedä pajalle itse tai pyytää Uusix-pajaa hakemaan suuremman pyöriäerän. Pyöristä voidaan kunnostaa viitisen prosenttia. Verstaalla on yksi työnjohtaja, kaksi työnhajajaa sekä kymmenisen tukityöllistettyä ja kunnoutettavaa pyöriä kunnostamassa.

Pajalle voi tuoda myös oman pyöränsä huollettavaksi. Lokakuu ja talvi-kausi on pyörän vuosihuollolle sopivaa aikaa, silloin ei ole ruuhkaa. Verstaas on avoinna maanantaista perjantaihin klo 8–16. Pyöräpaja sijaitsee kierrätyskeskuksen kupeessa osoitteessa Kyläsaarenkatu 8, puh. 310 89500.

Erkki Lampén ■

Kuva Kassara/DC, kuvassa Krystian Zimerman

Neljä talvikonserttia

Helsingin juhlatiikkojen viimevuotinen talvikonserttien sarja saa jatkoa. Konserteista ensimmäinen kuullaan jo lokakuussa, kun puolalainen huippupianisti **Krystian Zimerman** esiintyy Finlandia-talossa. Zimermanin ohella sarjassa kuullaan resitaali niin pianisti **Olli Mustoselta** kuin cembalisti **Aapo Häkkineltäkin**. Talvikonserttien sarja huipentuu venäläisen **Borodin-kvartetin** esiintymiseen joulukuussa.

Helsingin juhlatiikkojen talvikonsertit aloittava Krystian Zimerman voitti kaikkien aikojen nuorimpana, 18-vuotiaana, Chopin-kilpailun vuonna 1977. Kansainvälinen ura on vienyt pianistin tärkeimpiin musiikkimetropoleihin, ja hän on soittanut kaikkien merkittävien kapellimestareiden kanssa. Zimerman on yksi tämän päivän suurista pianisteista, joka esiintyy harvoin ja valmistelee ohjelmansa pitkän harjoitusperiodin aikana. Hän on viimeksi esiintynyt Helsingin juhlatiikoilla Chopin-kilpailujen jälkeen vuonna 1977.

Talvikonserttien lipunmyynti on alkanut Lippupisteiden toimipaikoissa. Kolmen konsertin sarjalipusta saa 10 prosentin alennuksen.

- **tiistai 4.10. klo 19.30** Krystian Zimerman, piano, Finlandia-talo, liput 30–24/10 €, ohjelma tbc.
- **maanantai 21.11. klo 19.30** Olli Mustonen, piano, Finlandia-talo, liput 30–24/10 €.
- **tiistai 22.11. klo 19.30** Aapo Häkkinen, cembalo, Tuomiokirkon krypta, liput 15/10 €.
- **tiistai 20.12. klo 19.30** Borodin-kvartetti, Finlandia-talo, liput 30–24/10 €.

On silakan aika

Helsingin vanhin tapahtuma silakkamarkkinat lähestyy. Meren antimia on tänä vuonna tarjolla Kauppatorilla 2.–8.10.

Perinne alkoi vuonna 1743 kun Helsinki sai Ruotsin kuningas Fredrik I:n päätöksellä oikeudet kaksiiin uusiin vuosittaisiin markkinoihin. Syksyisin pidettävät Mikkelin markkinat ovat säilyneet tähän päivään asti Helsingin silakkamarkkinoina.

Silakkamarkkinat ovat avoinna:

- sunnuntaina 2.10. kello 11–16
- maanantaista perjantaihin kello 7–19
- lauantaina 8.10. kello 7–16

Kuva Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkisto

Kansainvälinen Autoton päivä

Kansainvälistä Autotonta päivää vietetään Helsingissä torstaina 22.9. jo kuudetta kertaa. Tänä vuonna päivä saa lisäväriä, sillä se on liitetty osaksi Muotoilun vuotta. Teemaan liittyen ympäristöministeriö järjesti kaikille avoimen ideakilpailun, jossa etsittiin luovia ratkaisuja ilman autoa liikkuvien tavarankuljetuksiin. Kilpailun tuomaristossa on sekä muotoilun että arkkitehtuurin asiantuntijoita. Voittajaa, joka julkaistaan Autottomana päivänä, odottaa 1000 euron palkinto.

Autoton päivä järjestetään Esplanadin puiston ympäristössä, joka merkitään piha-alueeksi kello 7.00–22.00 väliseksi ajaksi. Pohjoisesplanadin pysäköintipaikoille pystytetään teltoja, joissa alan järjestöt ja yhteisöt esittelevät toi-

mintaansa. Myös Espan lavalla on luvassa ohjelmaa koko päiväksi. Nallekoplalla musisoivat lapset ja vähän isommat voivat nauttia Poliisioikeuden ja Stadin juhlaorkesterin musiikista. Espan puistossa voi ajaa lasten liikennekaupungissa sekä juosta Akateemisen Wartin. Lisäksi matkailutoimisto järjestää kaksi opastettua kävelykiertoa, joissa tarinoiden kautta tutustutaan Krunikan ja Katajanokan alueisiin. Kampanjapäivänä sekä HKL että YTV tarjoavat joukkoliikenteen käyttäjille tavanomaista edullisempia lippuja. Sisäisten ja seudullisten aikuisten kerta- ja arvolipun hinta on euron, lasten 0,50 euroa ja alennusryhmien arvolipun hinta on 0,50 euroa.

- Lisätietoja: www.autotonpaiva.net

Kohti uutta Töölönlahtea

Kampin keskus bussiterminalien on lähes valmis, mutta rakentamisen myllerryksen hengähdystaukoa kestää vain hetken. Viereisellä Töölönlahdella alkaa tapahtua ensi vuonna.

Kampissa kaikki alkoi 10 metrin syvyydestä, 100 metriä leveästä ja 300 metriä pitkästä montusta, jota kiertävän aidan kurkistuksista helsinkiläiset seurasivat entisen linja-autokentän muodonmuutosta. Noin kolmessa vuodessa rakentuivat lähi- ja kaukoliikenteen osittain maanalaiset bussiterminalit. Toreja ja aukioita kunnostetaan vielä tämän vuoden ajan, ja ensi maaliskuussa valmistuu liikekeskustan tavaratalo.

Töölönlahdella uuteen uskoon rakennetaan Mannerheimintien ja junaratojen välinen laaja, laakea alue VR:n makasiineilta lahden etelärantaan. Sinne tulee uusi musiikkitalo konserttisaleineen, liiketaloja radan varteen sekä kanavien ja vesialtaiden halkoma vehreä puistoalue tapahtuma-aukioineen ja kahviloineen. Aluetta palveleva maanalainen pysäköintilaitos rakennetaan Mannerheimintien alle.

”Erytisen mielenkiintoista on nähdä, mikälaisia toimijoita radanvarren upeat tontit houkuttelevat. Toivon alueelle lisää kansainvälisyyttä ja toimintoja, jotka palvelevat muodossa tai toisessa myös suurta yleisöä”, sanoo hankkeen toteuttamista koordinoiva projekti johtaja **Eeva Kuuluvainen** kaupungin talous- ja suunnittelukeskuksesta.

Paimennettavaa suurhankkeessa riittää, sillä eri tavoin osallisina on toistakymmentä kaupungin hallintokuntaa, valtion tahoja, Sibelius-Akatemia, Yle ja yksityisiä rakennuttajia ja toimijoita. Rakentaminen toteutetaan vaiheittain siten, ettei koko alue ole kerralla työmaana. ”Töölönlahdella on valmista kymmenessä vuodessa, jos kaikki menee suunnitelmien mukaan”, Kuuluvainen toteaa.

Kohtaamispaikkoja kaupunkilaisille

Projektipäällikkö **Ilpo Forssén** on vetänyt kaupunkisuunnitteluvirastossa Helsingin keskustan suunnittelua ja Kampin–Töölönlahden aluetta sen osana kymmenisen vuotta. Kaupunkisuunnittelussa se on lyhyt aika. Forssén huomauttaa, että Kampin–Töölönlahden osayleiskaava hyväksyttiin vuonna 1991, ja se puolestaan perustui vuoden 1986 pohjoismaisen arkkitehtikilpailun jatkotöihin. Alueen asemakaava vahvistettiin valituskierrosten jälkeen viimein vuonna 2004.

”Kampin valmistuminen eheyttää keskustan kaupunkirakennetta. Alueesta haluttiin elävää kaupunkikeskustaa, jossa on erilaisia toimintoja asumisesta liiketiloihin ja julkiseen liikenteeseen. Lasipalatsin aukiosta alkaa jo muodostua Espan tapainen yhteinen olohuone”, Forssén toteaa.

Töölönlahdella tavoitteena on muodostaa alueesta monipuolinen, kaunis ja eläväinen kaupunkilaisten kohtaamispaikka. ”Mannerheimintien varressa on julkisia rakennuksia viherympäristössä, radan varteen nousee puis-

Uuden musiikkitalon (kuvassa keskellä) ja valkean Finlandia-talon välissä piilkottaa kaupunginmuseon Hakasalmen huvila. Mannerheimintien (vas.) varteen rakentuu viherkanasi, joka jatkaa Kiasman suosittua oleilunurmikkoa. Viherkannen alla olevat musiikkitalon osat näkyvät osittain Töölönlahden puolelle, jonne aukeavat myös korkeat lasiseinäiset lämpiötilat.

toon lomittuva toimitila- ja palvelurakennusten vyöhyke ja näiden väliin sijoittuu puistoalue kanavineen. Vesiaihe saarineen ja siltoineen on maisemassa hyvin keskeinen”, Forssén kuvailee.

Töölönlahtea jatketaan kanavana Finlandia-talon ja Hakasalmen huvilan edustalle. Vesi tulee altaiden muodossa musiikkitalon eteen ja Kiasmalle asti. Korkeuserot tekevät vedestä eloisan ja äänekkään elementin. Myös radan varren talojen väliin vedetään pistoina matalia kanavia.

Puisto jäsentyy erilaisiin osa-alueisiin, joissa kiveytyt aukiot ja terassit vaihtelevat nurmipintojen ja istutusten kanssa. Puistoa tulee kaikkiaan 10 hehtaaria. Laaja tapahtuma-alue, joka sijoittuu lähelle lahden nykyistä luonnontilaista pohjukkaa, on tarkoitettu isoille kaupunkitapahtumille ja konserteille. Sinne mahtuvat niin Juhlaviikkojen Huvila-telta kuin desibeli-pitoiset Tuska-tyyppiset festivaalit.

Sanomatalon ja musiikkitalon lähelle sijoittuu Makasiinipuisto, jonka maamerkkeinä ovat muistumat nykyisistä VR:n makasiineista. ”Tässä puiston osassa on erityisen suotuisa pienilmasto, mikä tekee siitä otollisen paikan espamaiseksi oleskelupaikaksi”, Forssén sanoo. Sisä- ja ulkotilojen muodostama kokonaisuus sopii erilaiselle näyttely- ja kansalaistoiminnalle.

Visioiden lahti

Ilpo Forssén ei allekirjoita hokemaa, että Töölönlahti olisi ollut pelkkä joutomaa, jota on suunniteltu papereista pitkälle pääsemättä viimeiset sata vuotta. ”Töölönlahden alue on aina ollut sen mukaisessa käytössä, mikä sen kulloinkin suhde Helsingin keskustaan on ollut. Ensin se oli huvila-alueita, sitten paikalle tuli teollisuutta ja 1860-luvulta lähtien rautatiet ja ratapiha vähitellen laajenivat.”

Sen sijaan kuvitelmat ja suunnitelmat siitä, mitä Töölönlahdella voisi olla, ovat vaihdelleet aikakausien mukana. Kaupungin ensimmäinen asemakaava-arkkitehti **Bertel Jung** korosti vuoden 1912 Keskuspuisto-ehdotuksessaan alueen vehmautta ja monumentaalista rakentamista.

Kuusi vuotta myöhemmin **Elie Saari** oli Suur-Helsinki -suunnitelmassaan valmis täyttämään koko lahden rakennusmaaksi.

Liikennemäärien kasvu 1950-luvulta eteenpäin toi suunnitelmiin moottoriteitä ja erilaisia terminaaliratkaisuja. **Alvar Aalto** näki 1960-luvun keskustasuunnitelmassaan Töölönlahden länsirannalla veteen kuvastuvien kulttuurirakennusten rivistön. Ideasta ovat toteutuneet Finlandia-talo ja Kansallisooppera.

”Keskustan kasvettua kiinni Töölönlahden alueeseen se on nyt saanut tähän tilanteeseen sopivan toteutuksen. Alkuperäinen puistoajatus toteutuu hyvin ja rakentaminen ja liikenne alistuvat sille. Myös Aallon visio viuhkamaisesta kaupunkirakenteesta, joka avautuu Mannerheimintien ja radan välistä koti pohjoista, on kaavassa yhä mukana”, Forssén sanoo.

Ensin nousee musiikkitalo

Töölönlahden rakentaminen alkaa Sanomatalon ja Kiasman puoleisesta päästä. Ensimmäisenä lähtee liikkeelle uusi musiikkitalo. Ensi vuoden aikana puretaan sen tontilta VR:n makasiinit lukuun ottamatta eteläisen makasiinin itäosaa, joka jää niille sijoilleen. Se palvelee musiikkitalon rakennusaikana yleisön info-tilana ja myöhemmin Makasiinipuiston paviljonkina.

Kaupunkilaisten rakastamia kukkaputarhoja ylläpidetään Töölönlahdella lähivuodet, kunnes uuden puiston rakentaminen alkaa.

”Aivan ensimmäiseksi makasiinissa tehdään musiikkitalon salin akustiset kokeet. Niihin liittyvä pienoismalli jää infotilaan näytteille”, kertoo kiinteistöviraston kehittämisspäälikkö **Harri Kauppinen**, joka edustaa kaupunkia musiikkitaloa rakennuttavassa kiinteistöosakeyhtiössä.

Musiikkitalon myötä Helsinki saa 1750-paikkaisen konserttisalin, jonka akustiikasta odotetaan huipputasoista. Talon käyttäjiä ovat kaupunginorkesteri, radion sinfoniaorkesteri ja Sibelius-Akatemia.

”Finlandia-talosta on puuttunut erillinen harjoitus sali. Musiikkitaloon sellainen tulee, ja se mahdollistaa konserttisalin jatkuvan käytön”, Kauppinen sanoo. ”Yleisö voi lämpöästä käsin seurata orkesterien harjoituksia. Musiikkitalo ei sulkeudu konserttien välillä. Talon läpi saa kävellä. Töölönlahden puolelle tulee ravintola ja Mannerheimintien tasoon musiikkitalon toimintaan liittyviä kauppiaita.”

Musiikkitalon rakentaminen käynnistyy vuonna 2007 ja valmista pitäisi olla syksyllä 2009. Alkuun kaupunkilaiset saavat taas ihmetellä isoa ja syvää monttua, sillä taloon tulee useita maanalaisia kerroksia. Ala-Mannerheimintie häviää kartalta saman tien, mutta sitä reu-

nustava graniittinen tukimuuri säilyy ja jää osin näkyviin.

”Musiikkitalon volyymistä noin puolet on maan alla. Suurimmillaan talon näkyvät osat ovat Töölönlahden puolella. Korkeudeltaan se asettuu Kiasman ja Hakasalmen huvilan tasoon. Kiasmalle päin viettävän viherkannen alle rakentuu kiilana osittain maanalaisia tiloja, joita ei Mannerheimintien suunnalta näy lainkaan”, Kauppinen selostaa.

Kun Vuosaaren tavarasatama valmistuu vuonna 2008, Mannerheimintien alitse nyt kulkeva satamarata jää viimein pois käytöstä. Silloin päästään viimeistelemään musiikkitalon lähiympäristöä, kuten Sanomatalon eteen sijoittuvaa Kansalaistoria.

Seuraavana on vuorossa Mannerheimintien alle Finlandia-talon kohdalle louhittava pysäköintilaitos, joka vapauttaa puistokäyttöön talon nykyisen pysäköintialueen. Uuteen pysä-

Taidenäyttelyitä, konsertteja, festivaaleja, vapaata kansalaistoimintaa: kaikki on mahdollista tulevaisuudessa Töölönlahden alueella, jossa tänä kesänä sijansa sai ITE-taiteilijoiden hurmaava ja humoristinen näyttely.

Kampin ja Töölönlahden lukuisista puistoista ja aukioista valmistui elokuussa Pikkuparlamentin puisto. Töölönlahden alueen rakentamisen myötä puistoon tulee Mannerheimintien alittava kevyen liikenteen väylä.

Töölönlahtea jatketaan kanavana ja vesialtana Finlandia-talon (oik.) ohi kohti uutta musiikkitaloa ja Kiasmaa. Toisaalla täyttömaat kasvattavat puistoaluetta (vas.), jossa sijansa saavat myös suuret kaupunkitapahtumat. Radanvarsitonteille on tarkoitus nousta liike- ja toimitaloja.

köintilaitokseen tulee myös musiikkitalon pysäköinti, ja sieltä saavat autopaikkansa radanvarteen nousevat liike- ja toimitalot.

Tulevaisuuden puisto

Vuonna 2010 musiikkitalossa pyöri jo täysi sesonki, maanalainen pysäköintilaitos on käytössä ja Makasiinipuisto ja Kansalaistori viimeistely. Radanvarren liikerakennuksia on rakenteilla. ”Sitten alkaa uusi myllerrys toisessa päässä Töölönlahtea, kun Töölönlahdenkadun pohjoispuolelle leviävä Tapahtumapuistoalueen rakentaminen käynnistyy”, Eeva Kuuluvainen kertoo. ”Tähän asti nykyinen kukkapuutarhojen alue säilyy nykyisellään ja rakennusvirasto on myös sitoutunut ylläpitämään siellä kukkatarhaa lähivuodet.”

Rakennusvirastossa tehdään yksityiskohtaiset puistosuunnitelmat, joiden toteuttaminen alkaa mittavalla esirakentamisella. Alue on entistä Kluuvilahden merenpohjaa ja täyttöaluetta, jota pitää vahvistaa rakentamista varten. ”Tie-

dossa on myös, että alueelta löytyy ongelmallisia maa-aineksia ratapiha- ja teollisuustoiminnan jäljiltä”, Kuuluvainen sanoo.

Töölönlahden vesialuetta täytetään parisen hehtaaria. Nykyinen rantaviiva siirtyy kymmeniä metrejä. Rannan tuntumaan on tarkoitus tulla riittämäinen saari, joka tarjoaa pesäpaikan vesilinnuille.

Ison puiston kehkeytyminen ottaa aikansa. Vuosisatojen aikana Helsingissä on luotu erilaisia tyyliuuntia edustavia, kulttuurihistoriallisesti arvokkaita puistoja ja puutarhoja. Kuuluvainen vertaa tulevaa Töölönlahtea 1800-luvun suuriin, kauniisiin puistoihin, kuten Kaivopuistoon tai Kaisaniemeen. ”Puistot vain paranevat vuosien kuluessa.”

”Rakennamme kaupunkia hyvin pitkälle tulevaisuuteen”, Eeva Kuuluvainen sanoo. ”Kampin ja Töölönlahden rakentamista voi mittavuudeltaan verrata Senaatintorin ympäristön syntyyn 1800-luvun puolenvälin Helsinkiin. Töölönlahden osalta kaikki on valmiina vuonna 2015.”

Rita Ekelund ■

Työntöpaareista lääkäriambulanssiin

Sata vuotta sairaankuljetusta

Helsingissä, suuriruhtinaskunnan pääkaupungissa, havahduttiin 1900-luvun alussa pohtimaan sairaankuljetuksen järjestämistä. Tehtävä katsottiin kaupungin moraliseksi velvollisuudeksi ja huomaani lähtökohta korostui myös komiteamietinnössä 1913: "Hengen säilyttämisestä ei voi liian korkea veroa suorittaa eikä liian kallista hintaa maksaa."

Vuosisadan alun vaatimukset sairaankuljetuksen järjestämiseksi nousivat kaupungin lääkärinkunnasta. Vallitsevaa käytäntöä, jonka mukaan potilaat kuljetettiin sairaaloihin omilla kyydeillä tai vuokra-ajureilla, pidettiin terveydelle haitallisena ja jopa hengenvaarallisena. Kaupungin päätös aloittaa sairaankuljetus oli huomattavasti aikaansa edellä, sillä laki alkoi velvoittaa kuntia toiminnan järjestämisessä vasta 1970-luvulla.

Sairaan kuljetustoiminnan mallit haettiin ulkomailta. Kansainvälistä käytäntöä noudattaen terveyslautakunta antoi sairaankuljetuksen palokunnan tehtäväksi. Palomiesten katsottiin sopivan tehtävään hyvin, koska he olivat tottuneet kiireisiin hälytyksiin. Osa miehistöstä oli käynyt myös "samariittikurssin" ja kykeni näin ollen antamaan tarvittaessa ensiapua potilaille.

Vaunut lähtevät liikkeelle

Maaliskuussa 1905 alkanut toiminta keskittyi Kruununhakaan pohjoiselle paloasemalle, jonne sijoitettiin sairaankuljetusvaunut hevosineen. "Samariittiaseman" lisäksi sijoitettiin Erottajan pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle työntöpaarit. Vuosisadan alun Helsinki oli niin kooltaan kuin asukasluvultaankin vain noin viidenes nykyisestä ja alkuvaiheessa potilaita saatiin kuljettaa sairaalaan myös kantamalla. Sairaan kuljetusvaunut hälytettiin heti ensimmäisenä toimintavuonna 185 kertaa ja niistä tuli pian normaali osa kaupunkikuvaa.

Aivan kitkatta ei alkutaival kuitenkaan sujunut, olihan liikennekulutturi vielä vuosisadan alussa varsin kehittämätöntä. Vuonna 1911 kaksi palomiestä joutui poliisikuulusteluihin ajettuaan sairaankuljetusvaunuilla liian kovaa vauhtia Konstantininkadulla. Nykyisellä Meritullinkadulla sattuneesta tapahtumasta ei koitunut seurauksia, sillä kuski selitti vauhdin joutuineen kovan hevosen säikähtämisestä. Vähitellen hälytysajoihin totuttiin, mutta vielä 1950-luvulla julkaistiin eräässä lehdessä jopa ambulanssin ajoa haitanneiden autojen rekisterinumeroita.

➤ **Helsingin palolaitoksen sairaankuljetuskalusto pääpaloaseman pihalla Korkeavuorenkadulla 1910-luvun alussa. Avovaunut ja kahdet työntöpaarit käsittänyttä kalustoa täydennettiin vuosikymmenen alussa katetuilla sairaankuljetusvaunuilla ja polkupyöräpaareilla.**

Kuljetukset tehokkaiksi

Vaikka palokunnan hevoset hallitsivat työnsä siinä määrin, että osasivat jopa juosta itse valmistettaviksi hälytyksen kuullessaan, ei niitä voinut käyttää rajattomasti. Kuljetuksien lisäntyessä palokunnassa alettiin haaveilla uuden aikaisesta autokalustosta. Suunnitelmat jäivät kuitenkin ensimmäisen maailmansodan jälkeihin ja hartaasti odotettu ambulanssi saatiin lopulta vuonna 1923. Potilaiden kuljetusmukavuus parani huomattavasti, sillä sähköllä valaistu potilastila oli myös lämmitetty – mikä ero vetoisiin vaunuihin verrattuna!

Jo 1920-luvulla esitettiin varsin moderneja näkemyksiä tapaturmapotilaiden hoitoketjun toteuttamiseksi. Suurin osa ehdotuksista, kuten

avuntarpeen arviointi ja lääkäreiden liittäminen osaksi toimintaa, toteutui vasta vuosikymmeniä myöhemmin. Autoistumisen myötä palokunnasta kehittyi kuitenkin tehokas sairaankuljetusorganisaatio, jonka toiminta jakautui selvästi kahteen osaan: tapaturmakuljetuksiin ja tehtävämäärältään suurimmaksi muodostuneisiin kiireettömiin sairaankuljetuksiin.

Koska toiminta keskittyi pitkään vain potilaiden kuljettamiseen, rajoittui myös autojen lääkintävälineistö 1960-luvulle asti lähinnä sidostarpeisiin ja elvytyksessä tarvittaviin hoitovälineisiin. Alkuvuosina palokunnan budjetissa varattiin enemmän rahaa henkilöstön lehtiin ja kirjoihin kuin ensiapuvälineistöön. Helsingin palokunnalla oli silti jo 1910-luvulla käytössään "hengenpelastuskojeita" eli aikansa

elvytyslaitteita sekä "happikoje". Ne eivät kuitenkaan kuuluneet vaunujen vakiovarusteisiin ja esimerkiksi hapenantolaitetta vuokrattiin myös kotikäyttöön.

Stadin tabis

Vuonna 1934 palokunta luopui lopullisesti hevosistaan ja keskittyi uusimaan sairaankuljetuskalustoaan. Ensimmäinen – tuolloin vielä punainen – majakka nähtiin helsinkiläisen ambulanssin katolla vuonna 1937. Hälytysvilkun lisäksi tietä raivattiin sireenillä, jonka huudat-

➤ **Paarit ja sidostarpeet säilyivät pitkään sairaankuljetusajoneuvojen ainoana varusteina. Kehitys kohti nykyaikaista ensihoitojärjestelmää alkoi 1970-luvulla ja tänä päivänä hälytysvalmiudessa on yhteensä 22 eritasoista yksikköä. Kuvassa Mellunkylän hoitoyksikkö ja lääkintävälineistö sekä palomies-sairaan kuljettajat Lasse Mäkelä ja Markus Frimodig.**

➤ "Erikoisen mielenkiintoinen kone on Bulmoottori, jonka avulla tukehtunut tahi hukunut henkilö voidaan saada koneellisen keinotekoisen hengityksen avulla virkomaan. Tämä nerokas kone on warsin suurenmoinen lisä uudenaikaiseen palokuntakalustoon", kertoi Helsingin Sanomat 22. 10. 1922. Pulmoottori-hapenantolaite oli palokunnan ensimmäisiä ensiapuvälineitä.

taminen oli yksi kartturina toimineen apumiehen tärkeistä tehtävistä. Sota keskeytti kalustokehityksen ja moninkertaisti kuljetusmäärät. Suurten ikäluokkien aikaan kalustoa täydennettiin synnyttäjien käyttöön varatulla "kätilövaunulla". Vuosien varrella moni helsinkiläinen onkin saanut nimensä heidät maailmaan auttaneen palomiehen mukaan.

Alusta alkaen kaupungin sairaankuljetusvaunuja alettiin kutsua tapaturmavaunuiksi (sittemmin tapaturma-autoksi). Palolaitos on aina ollut hyvin "stadilainen" yhteisö ja kaksikielisen miehistön suussa tabis-muodon saanut nimitys on kestänyt käytössä kaluston ja toiminnan muutoksissa. Autojen väriytyks oli vaihtunut alkuaikojen mustasta vaaleampaan ja "harmaat paholaiset" viillättivät kaupungin

Kuvat Helsingin kaupunginmuseon kuva-arkisto. Helsingin pelastuslaitos ja Helsingin kaupunginarkisto.

kaduilla aina 1960-luvulle asti, jolloin tilalle tulivat punaiset ambulanssit.

Samoihin aikoihin palomiehet saivat myös erillisen virka-asun sairaankuljetusta varten. Potilaan luokse kiirehdyttiin valkoiseen takkiin, kravattiin, tummiin suoriin housuihin, pikkukengisiin ja koppalakkiin pukeutuneina. Vähitellen vaatetus kehittyi tarkoituksenmukaisemmaksi ja nykyisen kaltainen kokovalkoinen vaatetus nähtiin ensimmäisen kerran 1970-luvulla.

Sairaan kuljetuksen vallankumous

Varsinaisen vallankumouksen Helsingin sairaankuljetustoiminta koki 1970-luvulla. Hälyttäminen keskitettiin uuteen hätäkeskukseen ja ambulanssit hajasijoitettiin eri puolille kaupunkia. Palomiesten koulutus uudistui, maan ensimmäiset palomies-sairaan kuljettajat valmistuivat ja ambulansseissa alettiin panostaa nimenomaan hoitotilaan sekä varustukseen. Paa-vo Nurmen Säätiön lahjoittama lääkäriambulanssi aloitti toimintansa 1972 ja toiminta alkoi kehittyä kohti nykyaikaista lääkäriohjattua ensihoitojärjestelmää, jossa potilaan hoitaminen voidaan aloittaa jo kentällä.

Kuluneen sadan vuoden aikana kaupungin palomiehillä on ollut lähes 1,6 miljoonaa sairaankuljetustehtävää. Juhlavuoden kunniaksi julkaistaan syksyllä kirja Helsingin sairaankuljetuksen satavuotisesta taipaleesta. Sairaan kuljetuksen historiaan voi tutustua myös Erottajan pelastusasemalla sijaitsevassa palomuseossa. Juhlanäyttelyssä on esillä muun muassa runsaasti sairaankuljetuksen välineistöä menneiltä vuosikymmeniltä. Palomuseo sijaitsee osoitteessa Korkeavuorenkatu 26 ja se on avoinna sunnuntaisin kello 12.00–16.00. Sisäänpääsymaksu on 1 € / henkilö.

Elina Holamo ■

Jutun lähteenä on käytetty tutkija Samu Nyströmin 30. syyskuuta julkaistavaa historiantutkimusta "Stadin tabis sata vuotta. Helsingin pelastuslaitoksen ensihoito- ja sairaankuljetustoiminta 1905–2005".

➤ Ensimmäiset sairaankuljetusautot ilmestyivät Helsingin katukuvaan 1920-luvulla. Vilkuja ja majakoita ei ollut, vaan ambulanssit erottuivat muista autoista konepellin päällä liehuneella punaisen ristin lipulla. Kaupungin tiet olivat vielä paikoin huonokuntoisia ja liikenneolot etenkin talvella hankalia. Kuvasa molempien autojen takarengat onkin varustettu lumiketjuilla.

Gardenian syksy

● **21.9. klo 17.30–19.30 Viherkasvi-ilta.** Lu-
vassa on lyhyitä tietopaketteja liittyen muun
muassa viherkasvien hoitoon ja tuholaisiin.
Hortonomi Katja Uski luennoi ja vastailee ky-
symyksiin. Osallistumismaksu 3,50 €.

● **24.–25.9. Bonsai-näyttely.** Gardenian
trooppisessa puutarhassa on koko viikonlo-
pun ajan esillä erilaisia bonsai-kasveja. Asian-
tuntijat ovat paikalla kertomassa kasveista ja
niiden kasvatuksesta. Näyttelyn sisäänpääsy-
maksut: aikuiset 3,50 €, lapset, opiskelijat ja
työttömät 1,80 €, eläkeläiset 2,00 € ja perhe-
lippu 8,00 €.

● **24.9. klo 11–14 Bonsai-työpajassa** tu-
tustutaan bonsain kasvatukseen saloihin Mi-
ka Myllynevan opastuksella. Sopii vasta-al-
kajille ja kokeneimmillekin. Mukaan voi ot-
taa oman puuntaimen tai ostaa sopivan kas-
vin paikan päältä. Kurssimaksu 5 €. Ennak-
koilmoittautuminen Gardenian asiakaspalve-
luun, p. 347 8400.

● **25.9. klo 10–15 Päivä maalla -tapahtu-
ma Viikissä.** Maatalousopiskelijoiden, Malmin
seurakunnan ja Gardenian järjestämässä ko-
ko perheen tapahtumassa on nähtävänä ko-
tieläimiä ja maatalouskoneita. Lisäksi lapsille
on askartelua, opastettu linturetki (rajoitettu
osallistujamäärä), suoramyyntitori ja puutar-
haneuvontaa. Maatalousmuseo on auki. Gar-
denian trooppisessa puutarhassa voi tutustua
bonsai-näyttelyyn sisäänpääsymaksun hinnal-
la. Tarkempi ohjelma löytyy Gardenian netti-
sivuilta.

● **6.10. klo 17.30–19.30 Syksyinen kuk-
ka-asetelmakurssi.** Kurssilla opetellaan syk-
syisten kukka-asetelmien tekoa. Vetäjänä toi-
mii hortonomi Katja Uski. Kurssimaksu 15 € +
materiaalimaksu käytön mukaan. Ennakkoil-
moittautuminen Gardeniaan, p. 347 8400.

● **20.10. klo 10–14 Luontoharrastuspäivä
syyslomalaisille.** Mistä ruoka tulee? Garde-
nian trooppisessa puutarhassa pohditaan syö-
miemme ruokien alkuperää, tutustutaan tro-
piikista kotoisin olevien hedelmien ja maus-
teiden maailmaan sekä jäljitetään, mistä koti-
mainen ruoka tulee. Päivän aikana retkeillään
sademetsässä ja päästään maistelemaan ma-
kuja läheltä ja kaukaa. Osallistujat tarvitse-
vat kevyet vaatteet ja sisäkengät. Ennakkoil-
moittautumiset Gardenian asiakaspalveluun,
p. 347 8400. Paikkoja on rajoitettu määrä.

● **21.10. klo 10–14 Luontoharrastuspäivä
syyslomalaisille.** Perjantain teemana on Sa-
demetsä soimaan. Päivä sisältää maailmanmu-
siikkia, kädentaitoja sekä sademetsässä mu-
sisointia. Kierrätysmateriaaleista kootaan jän-
nittävä soitin, jonka toimintaa testataan po-
rukalla. Päivän aikana käväistään myös syk-
syisessä metsässä keräämässä koristeita per-
soonallisiin soittimiin. Ennakkoilmoittautumi-
nen Gardenian asiakaspalveluun, p. 347 8400.
Päivien järjestelystä vastaavat Gardenia ja Hel-
singin rakennusvirasto.

● Gardenia-Helsinki Oy Ab,
Koetilantie 1, 00790 Helsinki, p. 347 8400,
www.gardenia-helsinki.fi

Kuvat Gardenia-Helsinki

Habitare 05

**Huonekalu- ja sisustusmessut
22.–25.9. HELSINGIN MESSUKESKUS**

Avoinna:
yleisölle 22.–23.9. klo 10–19 ja 24.–25.9.
klo 10–18, sisäänpääsy kutsukortilla tai
lunastamalla pääsylipun 12/8 €.

Järjestäjä: Suomen Messut, puh. (09) 150 91

www.habitare.fi

Iloa, energiaa, ideoita!

terveys & kauneus

Tule mukaan syksyn odotettuun hyvän olon
tapahtumaan! Huippuluennoitsijat, sadat messu-
osastot, hoidot, testaukset ja näytökset – kaikki
yhdellä lipulla. Tilaa maksuton ohjelmalehti
www.terveysjakauneus.fi
tai puh. (09) 150 9499 (24 h).

Samalla lipulla myös:

upea ikä
TAPAHTUMA SINULLE 45+

11.–13.11. HELSINGIN MESSUKESKUS
www.terveysjakauneus.fi

Muistijälkiä pihoilla

Fallkulla on saanut raitilleen alueen historiasta muistuttavia valokuvallisia paasia. Pääradan itäpuolella lähellä Tapanilan asemaa oleva Fallkulla sijoittuu entisten Helluntaipalstojen alueelle. Palstat jaettiin aikoinaan tontin ostajille helluntaipäivänä ja tapahtuma jäi elämään alueen nimenä. Kaupungin asuntotuotantotoimisto rakennutti vanhan vehmaan puutarhamaisen omakotiasutuksen paikalle kerros- ja rivitalokoteja, joihin asukkaat ovat muuttaneet parin viime vuoden aikana. Noin 1350 asukkaan kotiympäristö sai tämän kesän aikana pihoilleen ja teiden varsille levittäytyvän kokonaistaideteoksen, joka kuvastaa alueen historiaa.

Aseman tuntumasta lähtevä Sammalpolku jatkuu pellonvierustan ohitettuaan Hellun-

tairaittina. Sen molemmin puolin on sijoitettu useita pienehköjä betonilaattoja, joiden kuvapinnoilla on muistumia Helluntaipalstoilta. Muistijäljet-taideteos muodostuu useista erikorkuisista paasilaatoista sekä tietyillä alueilla olevista pienemmistä laatoista, jotka korvaavat normaalin pihalaatoituksen. Pihojen nurmialueilla olevien, maahan upotettujen, betonilaattojen kuvitus kertoo alueella olleista taloista, keittiöistä, puutarhoista ja asukkaista. Kahden talon pihalla on istuinryhmien alla olevissa laatoissa kuva vanhasta tapettimallista ja ääriiviivat talosta, jonka pihamaalla kivi- ja puu pyykkiä. Osa paasista on sijoitettu leikkikenttien läheisyyteen, jolloin ne antavat lapsille mahdollisuuden leikkeihin.

Suurin osa laatoissa käytetyistä valokuvista on alueen 1920- ja 1930-lukujen asukkaiden ottamia ja teosta varten taiteilijaryhmän käyttöön luovuttamia.

Muistijäljet-teoksen ovat suunnitelleet Eeva Kaisa Berry, Päivi Kiuru, Samuli Naamanka ja Merja Salonen.

Paadet ja laatat on toteutettu Samuli Naamangan kehittämällä betoniteknikalla, graafisella betonilla, joka mahdollistaa betonipinnan kuvioinnin. Taideteoksen on tilannut Helsingin kaupunki. ■ Leena Seitola

Fallkullan Helluntairaitin varrella olevat betonipaadet ovat osa Muistijäljet-taideteosta. Teiden varsille ja pihoille upotettuja laattoja koristavat vanhat valokuvat, jotka kertovat alueen menneisyydestä.

Kuvat Kimmo Brandt

Helsinki esittäytyi Brysselissä

Helsinki EU-toimistossa Brysselissä työskennellään pääkaupunkiseudun tunnettuuden lisäämiseksi. Toimiston päällikön Eija Nylundin mukaan verkostoituminen on tärkeää, kun on kyseessä koko Uudenmaan edunvalvonta.

EU-toimisto on perustettu vuonna 1996 Helsingin kaupungin ja Uudenmaanliiton yhteiseksi toimistoksi. Vuodesta 2002 lähtien se on edustanut myös Helsingin yliopistoa.

”Kolmen toimijan yhteistyö vahvistaa alueen pyrkimyksiä profiloitua kansainvälisesti merkittävänä ja kilpailukykyisenä osaamiskeskusena sekä viihtyisänä ja turvallisenä metropolialueena”, Nylund toteaa. ”Toimisto luo ja ylläpitää yhteistyötä Euroopan unionin insti-

tuutioihin ja muihin sidosryhmiin. Toimimme aktiivisesti myös alue-, kaupunki ja yliopistoverkoissa.”

Brysselissä pidettiin EU:n alueiden komitean 60. täysistunnon yhteydessä heinäkuussa seminaari ja näyttely ”Alueet ja kaupungit tutkimuksen ja innovaation vetäjinä”. Helsinki EU-toimisto oli valittu seitsemän muun kaupungin kanssa näytteilleasettajaksi. Toimiston henkilökunta esitteli Helsingin seudun innovaatiostrategiaa, jossa painotetaan muun muassa alueen tutkimuksen ja osaamisen vetovoiman lisäämistä kansainvälisten tutkijoiden ja tiedemiesten houkuttelemiseksi.

Kristina Niklander ■

Maksullisen välipalan tarjoilu laajenee kaupungin kouluissa

Helsingin kaupungin ylläpitämissä oppilaitoksissa jatkuu maksullisen iltapäivävälipalan tarjoaminen. Välipalaa on tarjolla nyt jo yli 50 opintajoukossa.

Tuotevalikoimasta ja käytännön järjestelyistä sovitaan koulukohtaisesti. Välipalat suunnitellaan opetusviraston hyväksymien tuoteriikien ja tuotteiden pohjalta. Valikoimista löytyy vaihtoehto niin pieneen kuin suurenkinkin nälkään.

Tarjolla on erilaisia leipätuotteita, juomia ja hedelmiä. Välipaloja on aina vähintään kolme erilaista. Suosittuja välipaloja ovat olleet esi-

merkiksi unituoreet leivonnaiset, kuten karjalanpiirakka ja croissant. Myös erilaiset sämpylät ja leivät ovat maistuneet oppilaille.

Välipalan hinta on 0,50–1,50 euroa. Välipalat maksetaan pääsääntöisesti välipalakortilla.

Koulujen ruokalistat löytyvät opetusviraston kotisivuilta netistä osoitteesta www.edu.hel.fi > Ajankohtaista > Kouluruokalistat. Ruokalistat vaihtuvat kuuden viikon välein ja niihin voi tulla lukukauden aikana pieniä muutoksia. Lukuvuoden aikana järjestetään arkea piristäviä teemoja ja huomioidaan suomalaisen ruokaperinteeseen kuuluvia juhlapyyhiä.

Kuva Cata Portin

Käsityötä Jugendsalissa

■ 9.10. asti Frö. Uusmaalaisista käsityötä. Jugendsalin Frö-näyttelyssä Nylands hantverk ry esittelee uutta käsityötuotantoaan. Frö-kokoelman luoneet uusmaalaiset käsityöläiset ja muotoilijat painottavat tuotteidensa toiminnallisuuden ja joustavuuden merkitystä sekä kotona että puutarhassa.

Mallisto koostuu vaatteista, käyttöesineistä ja sisustusartikkeleista, jotka on luotu käytettäväksi teollisten tuotteiden rinnalla ja niitä täydentäen. FRÖ-mallistossa on yli 40 käsityötuotetta. Valikoimaan kuuluu luonnonmateriaaleista tehtyjä mattoja ja tabletteja, painettuja kankaita, värjättyjä lankoja ja vaatteita joka tilanteeseen. Näyttelyssä on myös kynttilöitä, minikasvihuoneita, käsinmaalattuja laseja, villaisia lämmittämiä kuumille juomamukeille ja ylellistä käsinkudottua pellavaa. Eväsretkeä varten löytyy täydellinen metalliverkkoinen retkikori.

Tule katsomaan mitä elämänlaatu ja design merkitsevät tämän päivän käsityöläiselle ja miten arjesta voi tehdä kauniimman! Näyttely on osa Muotoilun vuotta.

- Lisätietoja saa www.fro.fi ja nylandshantverk.net -nettisivuilta.
- Jugendsali, Pohjoisesplanadi 19, avoinna ma–pe kello 9–17 ja su kello 11–17.

Kuva Mauri Tahvonen

Aino Acktén huvila

Tullisaaren ulkoilupuisto, Laajasalo,
www.kulttuuri.hel.fi/ainoackte

Lippuja myydään ovelta tuntia ennen konserttia.

- **21.9. klo 19** Kreikkalaista musiikkia. Duo Zorbas. Liput 8/5€.
- **25.9. klo 16** Sunnuntain tunnelmallinen kahvikonsertti. Laulukoulu II Canton opiskelijat esittävät rakkauslauluja, evergreenejä, jazzia... Liput 10€, sis. kakkukahvit väliajalla.
- **28.9. klo 19** Oh la la! – ranskalaista laulumusiikkia. Anna-Maija Pitkänen, sopraano, Eeva Laine, mezzosopraano ja Sirkka Heiskanen, piano. Liput 8/5€.
- **5.10. klo 19** Nocturno – lauluja suvi-illassa. Heini Mielonen, sello, Niina Viktoria Tammilehto, laulu ja Kumi Komori, piano. Liput 7€, sisältää ohjelman.

Annantalon taidekeskus

Annankatu 30, p. 169 3747,
www.kulttuuri.hel.fi/annantalo

● **11.11. asti** Naperokino perjantaisin klo 10–12. Kahden tunnin filmikoosteissa näytetään kotimaisia ja ulkomaisia suosikkeja. Elokuvat pyörivät non-stop periaatteella avoimin ovin, joten näyttöksissä on helppo piipahtaa pienten lasten kanssa vaikka vain hetkeksi. Ei ennakkoilmoittautumista. Vapaa pääsy.

● **24.9. klo 12–18** Viittomakielinen lasten karnevaali. Karnevaali järjestetään ensimmäistä kertaa. Tarkoituksena on tukea viittomakielisten lasten taidetta. Ohjelmassa on muun muassa kuvataiteen, teatterin ja tanssin työpajat, teatteriesityksiä sekä näyttely ja viittomakielisiä lyhytelokuvia. Lisätietoja annantalo.teatterikasvatus@hel.fi

● **20.11. asti** Lentoon, sanoi Leonardo da Vinci. Näyttelyyn liittyy työpajoja, seminaari sekä yleisöluentoja. ”Lentoon” esittelee italialaisen renessansitaiteilijan keksijänä ja tiedemiehenä tekemää työtä. Hänen luonnostensa ja tutkielmien pohjalta rakennetut mekaaniset laitteet kertovat da Vincin uteliaisuudesta luonnon ilmiöitä kohtaan, ajan tavasta yhdistää tie ja taide sekä ikuisesta unelmastamme, lentämisestä. Näyttelyssä on muun muassa lentokone, helikopteri ja siipialus, panssari-vaunu, useita voimansiirtoon liittyviä laitteita sekä katsaus Leonardo-aidemaalareina ja maalausten kehittäjänä. Kävijät voivat kokeilla muun muassa peilikirjoitusta Leonardon tapaan. Vapaa pääsy. Yleisöopastukset sunnuntaisin 18.9., 16.10. ja 6.11. suomeksi klo 13.30–14.30, ruotsiksi klo 15–16. Ei ennakkoilmoittautumista, vapaa pääsy.

Perheille suunnatuissa viikonlopputyöpajoissa keskitytään Leonardo da Vincin kiehtoneisiin teemoihin kuten lentämiseen, anatomiaan, mekaniikkaan ja keksijän unelmiin. Materiaalimaksu 5–10€/hlö. Lisätietoja työpajoista saa talon nettisivuilta. Ilmoittautumiset: www.kultus.fi (tai arkisin klo 9–12 p. 169 3994).

● **Keramiikan perhetyöpajat:** Se pyörii sittenkin **23.10 klo 13–16** (ilmoittautuminen 14.10. mennessä), työpaja III **20.11 klo 13–16** (ilmoittautuminen 11.11. mennessä). Dreija on ikivanha keraamikon työväline, jolla on valmistettu astioita jo 3500 eKr. Se on edelleen keraamikolle tärkeä väline pyöreiden esineiden valmistuksessa. Keramiikan työpajassa pääset kokeilemaan dreijausta keraamikko Marja Anderssonin opastuksella. Materiaalimaksu 5€/osallistuja. Työpajoihin voi ilmoittautua perheestä yksi aikuinen ja yksi lapsi (7–10 v). Ilmoittautumiset: p.1693919 tai erja.mehto@hel.fi

● **Yleisöluennot** ”Minä ja Leonardo” Keskusteluja Leonardo da Vincin elämäntyön herättämistä ajatuksista. Suomenkielinen studia generalia-sarja Annantalon juhlasalissa tiistaisin klo 18–19. Vapaa pääsy.

”Lentoon”, sanoi Leonardo da Vinci. Annantalon taidekeskuksessa esitellään da Vincin kiinnostuksen kohteita **20.11. asti**.

Kansainvälinen kulttuurikeskus Caisa

Mikonkatu 17 C/Vuorikatu 14, p. 169 3316,
www.kulttuuri.hel.fi/caisa

- **19.9. klo 14–17** Naisten kansainvälinen olohuone. Olohuone on maahanmuuttajanaisten ja suomalaisten naisten vapaamuotoinen tapaaminen. Ohjelmassa on keskustelua, esitelmä, kulttuuriohjelmia ja ruokaa. Ilmoittautumiset puh. 169 3984 tai oge.eneh@hel.fi. Vapaa pääsy.
- **19.–24.9.** Etelä-Afrikan kulttuuriviikko. Lumoava, lämpimien savannien ja viileiden vuorien Etelä-Afrika esittäytyy. Jammaile afrikkalaisella torilla, kuuntele luentoja tai maistele eteläafrikkalaisia herkkuja. Lisätietoja tapahtumasta on Caisan nettisivuilla. Vapaa pääsy.
- **30.9. klo 20–21.30** ”Aladin Dreams – A Night of Egyptian Music”, egyptiläisen musiikin ilta. Liput 6€.
- **1.10. klo 9–16** Ihmisöiusliiton seminaari ”Vähemmistönaiset ja työ”. Vapaa pääsy.
- **1.10. klo 18–19** Action! Helsinki-ryhmän lyhytelokuvien katselutilaisuus. Vapaa pääsy.
- **4.10. klo 18–20** Keskustelutilaisuus ”Homogeeninen kulttuuri on kuollut – kohti uutta diversifioitunutta yhteiskuntaa”. Vapaa pääsy.

Kanneltalo

Klaneettitie 5,
lipunmyynti p. 731 24111. Avoinna ma–to 9–20, pe 9–18, la 10–16, aulakenkilökunta p. 731 24105.
www.kulttuuri.hel.fi/kanneltalo

Lipunmyynti avoinna ma–pe 11–14.30 ja 15–18 sekä kaksi tuntia ennen esityksiä, lipunmyynti.kanneltalo@hel.fi. Kanneltalon lipunmyynnistä voi ostaa kaikkia Lippupalvelu Oy:n ja Lippupiste Oy:n myynnissä olevia lippuja.

- **24.9. klo 16** Moottörin Jyrinä. Hevikklassikoita lastenlauluina – miehekästä tukanheilutusta ja tyylitajuis-ta lavaliikkeitä kaiken ikäisille. Liput 4€.
- **28.9. klo 18** Kantsun Elektroilat osa 7: Imatran Voima. Helsinki-iläinen elektro duo. Randy Barracuda & Fresh O Lxxx (musiikki), Sakari Luhtala & Sami Laine (visuaalit). Vapaa pääsy.
- **1.10. klo 16** Pohjois-Helsingin bändikoulun 15-vuotisjuhla-kiertue. Special Guest: Carmen Gray. Bändikoulun bändeistä mm. The Albatros, Sakura, Suddenly loud. Liput 8€.
- **4.10. klo 19** Keidas-opiskelijakonsertti. Johanna Vääntinen (huilu), Matti Perttula (piano). Ohjelmistossa C. Ph. E. Bach, Gaubert, Martini. Vapaa pääsy.
- **7. & 8.10. klo 19** MAD-fest – M.A.D. Tanssimaisterien 10-vuotisjuhla-festivaali. Sine, koreografia Katja Kallio (ensi-ilta). Ennen yötä, koreografia Katarina McAlester. Liput 9/6€, ryhmälippu (väh 10 hlöä) 6€/kpl.

Kuva Johnny Korttan

● **11.10. klo 10** Nukketeatteri Sampo: Ruma ankanpoikanen (ensi-ilta). H.C. Andersenin lumoava satu esitetään viehättävillä marionettinukeilla. Liput 7/6€, puh. 323 6968.

Malmitalo

Ala-Malmin tori 1, lipunmyynti (Lippupiste ja Lippupalvelu) ma–pe 10–12 ja 12.45–19. Lauantaisin lippuja myydään Malmitalon saman päivän esitykseen tuntia ennen esityksen alkua. Varaukset Malmitalon esityksiin p. 310 80835. Avoinna ma–pe klo 9–20, la 9–16. Lisätietoja: www.kulttuuri.hel.fi/malmitalo

● **23.9. asti** Rakkautta & Anarkiaa. Helsinki International Film Festivalin esityksiä. Ohjelma on talon nettiosoitteessa. Liput 5€.

● **20.9. klo 19** Kamarimusiikkia: Boccherini. Kolme Luigi Boccherinin jousikvintettoa. Liput 6€.

● **21.9. klo 19** Pohjois-Helsingin Bändikoulun 15-vuotisjuhla-kiertue. Pääesiintyjänä el Niklas -yhtye, konsertissa mukana myös muita bändikoulun bändejä mm. Blockers, Boy Scout, Olli’s Bollis. Liput 8€.

● **24.9. klo 15** Linnateatteri: Urpo ja Turpo ja Ihanaa. Lastennäytelmä kertoo Hannele Huovin kirjoista tuttujen nallekarhujen temmellyksistä. Liput 4€.

● **27.9. klo 19** Ken sydämeemme antoi rakkautta. Léharin, Traussin, Kalmanin ja Stolzin tunnettuja operettisävelmiä esittävät Riitta Toivonen-Jäppinen, sopraano, John Lindroth, tenori ja Pentti Kotiranta, piano. Liput 10€.

● **29.9. klo 17.30** Avoin ovi: Tyhjän päällä – aikuisien nukketeatteria. Komiikkaa, tragediaa, musiikkia – esitys joka muuttaa jokamiehen käsityksen nukketeatterista. Tarina ei ole tarkoitettu lapsille. Se kertoo yhden miehen kriisistä, jonka päätteeksi miehen käy huonosti. Rehentelevän surkimuksen elämäntarina imaisee aikuiskatsojien tiiviisti mukaansa. Marko Haavisto – kitara, laulu ja Hannu Räisä – nuket. Ohjaus ja käsikirjoitus Jukka Heinänen. Vapaa pääsy.

● **29.9. klo 19** Enoch Arden, Melodrama, Op. 38. Ava Angelova – lausunta (englanniksi), Violeta Petrova – piano. Runot Alfred Tennyson, sävellyks Richard Strauss. Liput 6€.

● **30.9. klo 9 ja 10.15** Taikuri Luttinen – Luikuri Tattinen Taikashow. Liput 4€. Varaukset p. 050 514 8916.

● **30.9. klo 19** Jim Campilongo (USA). Newyorkilaisen huippukitaristin Suomessa valmisteleman uuden levyn materiaalista koostuva konsertti, jossa kuullaan, kuinka Campilongo on käyttänyt musiikkilleen tyypillisten bluesin, jazzin ja countryn lisäksi pohjana myös suomalaista pelimannimusiikkia. Liput 8,50€.

● **4.10. klo 19** Kamarimusiikkia: Beethoven – Šostakovitš. Pauliina Valtasaari ja Mirka Malmi – viulu, Ritva Kaukola – altoviulu ja Timo Alanen – sello. Liput 6€.

● **5.10. klo 19** Jussi Syren And The Groundbreakers. Tämä ”Itse Valtiaiden” tunnusmusiikista tuttu ryhmä on yksi Euroopan aktiivisimmista bluegrass-yhtyeistä. Liput 6€.

● **8.10. klo 15** Muumilauluja-bändi. Konsertillinen muumimusiikkia koko perheelle. Lauluja Muumipeikon pohdiskeluista, Pikku Myyn temmellyksistä, Vili-jonkan yksinäisyydestä ja Muumipapan haaveista; Muumilaakson elämää ja tunnelmia laidasta laitaan kaikille muumifaneille. Liput 4€.

Kauneus kertoo. Kaukoidän kulttuuritutuksi Stoassa 7.10., kuvassa Shama Dikshit.

Kuva Kristian Uusitalo

Turkulaisen Linnateatterin riemastuttava esitys Urpo ja Turpo ja Ihanaa nähdään Malmitalossa 24.9.

● **13.10. klo 18** Tapetti ja seinä – naisen arki Suomessa -luento. Mikä aviovaimo? Kurdinaisen elämisen ehtoja. Vapaa pääsy.

● **15.10. klo 16** Lapin runoja ja proosaa – noitarummusta nykypäivään. Runoilta myötäilee historian kulkua saamelaisten tulosta suomeen ja loittoneemisesta Lappiin. Liput 10/7€, ennakko varaukset p. 387 0751, Kulttikortilla vapaa pääsy.

● **19.10. klo 19** Pohjois-Helsingin bändikoulun 15-vuotisjuhla-kiertue. Special Guest: Indica. Liput 8€.

Savoy

Kasarmikatu 46-48, p. 169 3703.
www.kulttuuri.hel.fi/savoy

● **22.–23.9. klo 19** Tilkkutäkki-konsertti. Konsertti tuo estradille värikkään joukon maamme tunnetuimpia ”poppareita”. Konsertissa esitetään rippileirien iltaohjelmassa nuotioiden äärellä tutuksi tulleita lauluja. Yhteislauluhengessä lauletaan sellaisia klassikoita kuten Herra kädelläsi, Tilkkutäkki, Kuljeta ja johda, Vaeltaja, Kirkossa, Tuu mun vaimokseen, Kumbayah, Toisen päivän iltana jne. Liput 15€.

● **24.9. klo 19** Huippuluokan soittoa levyjulkaisukonsertissa. How Many Sisters ja Kirjo Lintinen. Anna-Mari Kähärän, Pirjo Aittomäen ja Mervi Hiltusen muodostama laulu-yhtye on työskennellyt yli 20 vuoden ajan periodiluonteisesti. Uuden levyn materiaali koostuu Anna-Mari Kähärän sävellyksistä anglo-amerikkalaisten runoilijoiden teksteihin. Konsertissa kuullaan sekä uuden levyn materiaalia, että haarukkapaloja yhtyeen aiemmasta, jazzin, etnon ja popin vaikutteista persoonallisesti suodattuneesta ohjelmistosta. Liput 18/12€.

● **1.10. klo 15 ja 18** High Heels: Welcome To The Secret Garden! Maamme parhaista kilpatanssijoista koostuva showtanssiryhmä juhlistaa kymmenvuotista taivaltaan show’lla, jossa on taianomaista satumaaailmaa, pukuloistoa ja taidokasta tanssia. Ilan artistivieraana Janina Frostell. Liput 15/10€.

● **5.–6.10. klo 19** MADfest. M.A.D. Tanssimaisterien 10-vuotisjuhla-festivaali. Vapaiden tanssitaiteilijoiden tuotantoyhdistys M.A.D. Tanssimaisterit ry juhlii 10 toimintavuottaan nykytanssifestivaalilla. Tanssi-illoissa nähdään teoksia rakkaudesta. Liput 12/8€.

● **7.10. klo 19** Tamara Gverdtseteli (Georgia). Ensi kertaa Suomessa konsertoivaa Gverdtseteliä on kutsuttu Venäjän Edith Piafiksi. Pariisin Olympos-teatterissa hän sai yleisön osoittamaan suosiotaan seisten. Liput 32/24€.

Stoa

Itä-Helsingin kulttuurikeskus, Turunlinnantie 1, Itäkeskus. Lipunmyynti p. 310 88411, stoa.lipunmyynti@hel.fi, Lippupalvelu ja tuntia ennen ovelta. www.kulttuuri.hel.fi/stoa.

● **19. & 22.9. klo 19, 22.9. klo 19** Hämärän hohde. Tanssiteos pohjautuu visiolle hohteessa tapahtuvasta liikkeestä. Avanti!:n jousikvartetti soittaa Balkanin kansantansseja, jotka ovat saaneet modernin muodon Jovanka Trbojevicin sävellyksissä. Musiikki yhdistyy islantilaisen runoilija Sjónin tekstiin. Koreografia ja konsepti Petri Kekoni. Kesto n. 45 min. Liput

15/8 €. Muut esitykset 26., 27., 29. & 30.9. klo 19. HUOM! 27.9. esityksen jälkeen yleisökeskustelu.

● 17.9. klo 16 Kuhmon Kamari Stoassa. Jean Sibelius -kvartetti: Yoshiko Arai ja Jukka Pohjola, viulu, Matti Hirvikangas, alttoviulu, Seppo Kimanen, sello, Marko Ylönen, sello. Liput 11/9 €.

● 21.9. klo 10 ja to 22.9. klo 10 Tanssiryhmä Täpinä: Ähäkutti. Humoristinen, tanssia ja elävää musiikkia yhdistävä teos, joka osoittaa maailmassa olevan ihmisten välistä hyvyyttä ja ystävyyttä. Teos muistuttaa hellästi, että paha saa aina palkansa. Perustuu löyhästi Max ja Moriz -tarinaan. Kesto n. 35 min, yli 4-vuotiaille. Liput 4 €.

● 24.9. klo 15 ja 19 Tanssiva Keidas – 10 vuotta itämaista tanssia. Tanssiva Keidas esittelee itämaisen tanssin monimuotoisuutta ja tuo lavalle tanssin iloa viidenkymmenen naisen voimin. Kesto n. 2 h, sis. väliajan. Liput 15/8 €, ennakkovaraukset: p. 040-505 0000.

● 25.9. klo 14 Yhteislaulutilaisuus. Laulattajana Kalle Partanen, säestää Olavi Palonen. Vapaa pääsy.

● 29.9. klo 19 Jeong Ga Ak Hoe. Perinteisen korealaisen musiikin konsertti. Jeong Ga Ak Hoe on nuorista ja kunnianhimoisista muusikoista koostuvat yhtye, joka luo uusia kappaleita ja yhdistää niitä perinteiseen sointiin. Liput 11/9 €.

● 1.10. klo 14 Lasten lauantai. Pikku-Marjan eläinlaulut. Marjatta Meritähden Laura Latvalan runoihin säveltämät laulut etenevät aakkosjärjestyksessä Aa aa ankasta Öö ööhön. Väliin mahtuu monta pikkuväen klassikkoa, etunenässä Iha-haa ja Bonzo. Marjatta Meritähden, kapellimestari ja piano, Kosti Kotiranta, laulu ja Meritähden paatti-orkesteri. Liput 4 €.

● 2.10. klo 11–15 Kulttuurikirppis. Myyjinä Suomen eturivin taiteilijoita. 10 % myyntivoitosta käytetään lasten taidekasvatukseen. Vapaa pääsy.

● 5.10. klo 19 Stadin juhlaorkesteri. Rekku Reckhardt, kapellimestari, kitara, Mikko Vuorela, basso ja Sami Kariluoma, rummut, solisteina Heinäsirkka ja Saara Soisalo. Stadin juhlaorkesterin konsertti avaa Itä-Helsingin kulttuuriviikot Stoassa. Vapaa pääsy, pakolliset paikkavaraukset: 310 88411 tai stoa.lipunmyynti@hel.fi

● 7.10. klo 18 Itä-Helsingin musiikkiopiston nuorten solistien konsertti. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €.

● 7.10. klo 19 Kauneus kertoo. Kaukoidän kulttuurit tutuiksi. Kauneus, rituaalit, vaatteet, tanssi ja musiikki kertovat. Monikulttuurinen taiteilijajoukko esittelee usean maan perinteitä. Ihastu näkemästäsi, ylläty kuulemastasi. Liput 5 €.

● 8.10. klo 13–16 Nuoren Musiikin päivä – 40 vuotta musiikkikasvatusta Itä-Helsingissä. Vapaa pääsy.

● 10.10. klo 19 Aleksin syyssoitto. "Aleksin Stenvall – Suuri suomalainen". Kauneimmat laulut, rehevimät tekstit ja tunnelmallisimmat tanssit. Kansanmuusikoiden ja -tanssijoiden Aleksin Kivi -ilta. Käsikirjoitus ja tuotanto Anja Hinkkanen. Liput 10/5 €.

● 13.10. klo 9 & 10.15 ja 15.10. klo 15 Mam-Mam-Mutti ja muistikortit. Mikä lienee Mam-Mam-Mutti ja mahtaako hän vielä muistaa, missä muistikortit ovat? Lämminhenkinen tanssisaatu perheen pienimmille tuttujen ja vähän vieraampienkin eläinhahmojen seurassa. Kesto n. 30 min. 13.10. esityksiin vapaa pääsy, pakolliset paikkavaraukset: 310 88411 tai stoa.lipunmyynti@hel.fi, 15.10. esitykseen liput 4 €.

● 18.10. klo 18.30 Idässä ennen Itistä – Helsingin kaupungin museo tutkii ja kertoo. Neljä lyhyttä luentoa itähelsinkiläisistä aiheista. Museon väki on paikalla historiallisissa asuissa. Vapaa pääsy.

Vuotalo

Mosaikkitori 2, Lipunmyynti p. 310 88411, stoa.lipunmyynti@hel.fi,

Lippupalvelu ja tuntia ennen esityksiä ovelta. www.kulttuuri.hel.fi/vuotalo.

● 24.9. klo 16 Helsingin kaupunginorkesterin kamarimusiikkisarja. Timo Ronkainen, käyrätorvi, Aale Lindgren, oboe, Jani Lehtonen, viulu, Kari Tikka, piano. Liput 11/9 €.

● 26.9.–1.10. Tanssin Haja-Alue – tanssillisia esityksiä ja ruumiillisia tapahtumia. Teokset pohtivat arjen ja tanssin ruumiillisuutta sekä käsittelevät esiintyjien ja katsojien välistä suhdetta. Tilaan, paikkaan ja yleisöön reagoivat teokset sijoittuvat Vuotalon galleriaan, käytäville, kirjastoon ja kahvilaan. Vapaa pääsy. Lisätietoja & esitysten aikataulut: www.hajaalue.fi, tiedustelut: info@hajaalue.fi

● 1.10. klo 14 Lasten lauantai. Nukketeatteri Sytkyt & Anna Hanski: Kissatarina. Satu Zorrokulkukissasta, joka viettää eläkepäiviä Suomenniemellä. Juha Laukkanen on sovittanut Teija Sopasen kirjoittaman hellyttävän tarinan kulkukissan retkistä neljänä vuodenaikana varjoteatterisaduksi. Musiikista vastaa Anna Hanski ja varjonuket on valmistanut nukketeatterilija Tuija Hautamäki. 2–8-vuotiaille, kesto n. 20 min. Liput 4 €.

● 1.10. klo 19 Liekki. Kolme levyä julkaissaan rockyhtyeen musiikki on toisaalta ilmavaa ja herkkää, toisaalta mukana on myös raskaita riffejä, mystisiä sointeja sekä päälle vyöryviä urkuja ja särökitaroita. Uusin albumi "Rajan piirsin taa" tuo esiin yhtyeen uudenlaisia voimaa ja varmuutta. Janne Kuusela, laulu, kitara, Okke Komulainen, koskettimet, Teemu Soininen, basso, Juha Kulmala, rummut. Klubi-ilta, A-oikeudet. Liput 10/8 €. Lisätietoja yhteisestä: www.liekki.info

● 3.10. klo 18 Maanantaileffa: Kylä. Kesellä Pennsylvanian loputtomia metsiä sijaitsee pieni kylä, jossa asutaan täysin eristyksissä muusta maailmasta. Parantaakseen kylän oloja nuori Lucius suunnittelee kuitenkin ylittävänsä kylän rajan ja astuvansa tuntemattomaan, mutta jo pelkät suunnitelmat aiheuttavat selittämättömiä ja yhä kaameampia tapahtumia. Kesto 1 h 50 min, K15. Vapaa pääsy.

● 3.10. klo 19 Irish Festival in Finland. Viulisti Tolla Custy, huilisti John Kelly ja laulaja-kitaristi Cyril O'Donghue esiintyvät Vuotalon kahvila Pokkarissa. Liput 10/8 €, A-oikeudet.

● 4.10. klo 13 Senioritanssit. Teuvo Ihanus & Ville. Liput 3 €.

● 6.10. klo 19 (ensi-ilta), Tetteriryhmä Kasarin helmet: Belfastin lapset. Tarina kertoo 1970-luvun Irlannin vähäosaisista nuorista. Tarjolla musiikkiteatteria ja pieni palanen historiaa nuorille ja vähän vanhemmillekin. Liput 8 €, ryhmät á 5 € /15 henkilöä. Esitykset myös 7.10. klo 10 & 19 ja 8.10. klo 14 & 19.

● 11.10. klo 10 Muumilauluja. Tove Janssonin alkuperäiset muumilaulut on julkaistu ensi kertaa suomeksi. Eepi Ursin ja Mirja Mäkelä laulavat värikkäiden muumihahmojen tuttuja sekä aikaisemmin julkaisemattomia lauluja. Sävelien välissä kerrotut kuunnelmatyypiset sadut vievät suoraan Muumilaakson tunnelmiin. Liput 4 €.

● 13.10. klo 19 Runoilija Heli Laaksosen. Murre-runoilija Heli Laaksosen hersyvää tarinointia kuunnella saa nauraa sydämensä kyllyydestä, mutta myös sielun seisahtuneet vedet voivat liikahtaa. Laaksosen runot ovat elämänläheisiä, arjesta aiheensa saavia. Kesto 45 min. Liput 8/6 €.

Stadissa tapahtuu

Kuva: Maisa Maki

Klassista musiikkia

Finlandia-talo

Karamzininkatu 4, p. 40241. www.hel.fi/filharmonia. Liput 15/10/5 € Lippupisteestä p. 0600 900 900 (0,95 €/min+pvm/lna) klo 7–22.

● 22.9. klo 19 HKO: "Titaanien avaus". Jukka-Pekka Saraste, johtaja, Nicolas Hodges, piano. Hakola – Beethoven.

● 28. & 29.9. klo 19 HKO: "Suomalaisia visioita". Leif Segerstam, johtaja, Soile Isokoski, sopraano. Sibelius – Rautavaara.

● 12. & 13.10. klo 19 HKO: "Suomen Säveltäjät ry 60 vuotta". John Storgårds, johtaja, Bence Bogányi, fagotti. Pulkkis – Aho – Meriläinen – Madetoja.

● 20.10. klo 19 HKO: "Ilon ja valon sinfonia". Jukka-Pekka Saraste, johtaja. Bruckner.

Kuva: Nanna Saarhelo / Hämmän hahde Stoassa 19.9.

Kuva: Mauri Lehtovaara / Stadin juhlaorkesteri, Stoassa 5.10.

Nallen kuvalla merkityt esitykset ovat lapsille ja lapsenmielisille.
Toimitus kokoaa kalenterin painottaen Helsingin kaupungin organisoimia tapahtumia. ● Lisätietoja Helsingin tapahtumista löytyy osoitteesta <http://www.helsinki.aktivist.fi>. ● Toimitus ei vastaa ohjelmaan tulleista muutoksista. ● Seuraavaan 30.10. ilmestyyään Helsinki-infon tarkoitetut tapahtumatiedot pyydetään lähettämään toimitukseen 23.9. mennessä.

Martti Suosalo, Laura Birn ja Jarkko Lahti näyttävät väkevästi studio Pasilan (Rata-mestarinkatu 5) uudessa kotimaisessa näytelmässä Sydänmaa.

Teatteria Kaupunginteatteri

Ensi linja 2, lipunmyynti ma–pe klo 9–18, la klo 12–18, p. 394 022 ja Lippupiste joka päivä klo 7–22 p. 0600 900 900 (1,25 €/min + pvm). www.hkt.fi

● 22.9. klo 19 kotimainen Sydänmaa Helsingin Kaupunginteatterin studio Pasilassa. Nuoren Ari-Pekka Lahden kirjoittama Sydänmaa kertoo vahvasti elämänhalusta ja elämän arvokkuudesta. Tarina kertoo neljästä sukupolvesta jäyhiä kokkolalaisia ensin kotiseuduillaan Pohjanmaalla, sitten työn ja elämän perässä Helsingissä. Surusta mykäksi mennyt Poika ryhtyy kirjoittamaan näytelmää päästäkseen yli surutaakastaan. Himouskovaisen äidin ja rapajuopon isän aatteeton poika lähtee Kokkolasta Helsinkiin opiskelemaan, mutta löytääkin itsensä aamuharhaisena pakkasyönä Sydänmaasta. Siellä hän käy läpi omia ja esi-isänsä elämänhetkiä Pohjanmaalla. Sydänmaa on rujon kaunis, lämpimän toiveikas, hauska ja viihdyttävä esitys, jossa ihmisen viat ja puutteet ovat avuja ja arvoton arvokasta. Näytelmän ohjaa Ari-Pekka Lahden kurssitoveri Heidi Räsänen. Lavastuksen ja puvut on suunnitellut virolainen Karmo Mende. Seuraavat esitykset ovat 24.9., 1., 7., 8. ja 26.10 klo 19. Liput 21 €.

Kaupunginmuseon toimipisteet

ovat avoinna su–to klo 11–16, ellei toisin mainita. Pääsymaksut 3/1,50 €, alle 18-v. ilmaiseksi. Torstaisin on vapaa sisäänpääsy. www.helsinginkaupunginmuseo.fi

● Kaupunginmuseo, Sofiankatu 4, p. 169 3933. Horisontissa Helsinki -näyttely kertoo kaupungin vaiheista 450 vuoden aikana. Avoinna ma–pe klo 9–17, la–su klo 11–17.

● Katumuseo, Sofiankatu, p. 169 3933. Vapaa pääsy.

● Hakasalmen huvila, Karamzinink. 2, p. 169 3444. Helsinki kehitysissä. Helsinki-aiheista taidetta.

● Sederholmin talo, Aleksanterinkatu 16-18, p. 169 3625. Näyttely esittelee dramaattisia vuosia 1808–1809 sekä Ruotsin ja Venäjän vallan ajan perintöä Helsingissä.

● Raitioliikennemuseo, Töölönkatu 51 A, p.169 3576. Museo avataan 3.10.

● Koulumuseo, Kalevankatu 39-41, p. 310 87066. Kahteen vanhaan puutaloon sijoitetussa museossa on luokkahuoneita, opetusvälineitä, valokuvia ja tietopankki.

● Tuomarinkylän museo, Tuomarinkylän kartano, p. 728 7458. Museo avataan 27.11.

● Lastenmuseo, Tuomarinkylän kartano. Mammutista marsuun -näyttely johdattaa perheen pienimmät Helsingin eläinten historiaan.

Kuvassa How Many Sisters & Kirimo Lintinen, kuva Savoy-teatteri

Kartanosta puutarhaksi

Kumpulanmäen komea vaah-
terarinne on etenkin syysrus-
kan aikaan sykehdyttävä nä-
ky. Lähistöllä aukeavat Valli-
lanlaakson ja Kumpulanlaak-
son väljät viheralueet. Mäen
päälle on noussut luonnontie-
teisiin keskittyvä Helsingin yli-
opiston Kumpulan kampus. Jy-
rängöntien varrella maisemaa
hallitsee Kumpulan kartano, jo-
ka 1800-luvulla oli Helsingin
seudun suurimpia tiloja.

Kumpulanmäen etelärinteellä on sijain-
nut tiivis pieni kylä, jonka nimi esiintyy
vuonna 1460 muodossa Gumteckt. Alem-
pana virtasi Sörnäisten järvestä nykyisen
Pasilan ratapihan tienoilta alkunsa saa-
nut puro kohti Vanhankaupunginlahtea.
Kylän paikalle muodostui kartano 1400-
luvun lopulla. Helsinki-niminen kaupun-
kipahanen kartanon lähelle perustettiin
vasta 1550.

Kartanon alapuolella kulki Hämeentienksi nimetty väylä Hel-
sinkiin. Kaupungin tulliportti sijaitsi 1700-luvulla Pitkällä-
sillalla. Gumtäktin kartano piti tien varressa krouvia janoi-
sille matkalaisille, joita riitti maalaisten kuljettaessa kuor-
miaan kaupungin torille myytäviksi. Lähellä Helsinkiä sijait-
seva laaja kartano oli kaupungille merkittävä maataloustuot-
teiden toimittaja.

Botanistin koti

Helsingin kirkkoherran, rovasti **Johan Forsskålin** omistaes-
sa kartanon 1730-luvulla siellä oli Suomen suurin yksityinen
kirjasto, 916 nidettä eri tieteenaloilta. Ruustinnan puvustoa
mainitaan kaupungin upeimpiin kuuluvaksi. Rovastin pojast-
ta toivottiin pappia, mutta hän heitti teologian opinnot kes-
ken omistautuakseen biologialle **Carl von Linnén** oppilaa-
na Uppsalassa.

Lahjakkaana botanistina nuori **Petter Forsskål** pääsi mu-
kaan tutkimusmatkalle Arabian niemimaalle. Tarkoituksena oli
muun muassa tunnistaa Raamatussa mainittuja kasveja. Jem-
enistä Forsskålin onnistuikin löytää Mekan balsamipuu ja lä-
hettää siitä näyte Uppsalaan ennen kuin hän kuoli malariaan
koskaan kotiinsa palaamatta.

Helsingin rikkaimmaksi kauppiaksi nousi 1700-luvun lopul-
la **Johan Sederholm**, jonka sinisävyinen kaupunkitalo yhä on
pystyssä Senaatintorin kulmalla. Useita kartanoita omistanut
Sederholm hankki Kumpulan kartanon itselleen 1770-luvulla,
ja hänen lapsensa pitivät kartanoa pitkälle 1800-luvulle asti.

Nykyäikää kohti

Kartanon nykyiset keltaiset kivrakennukset
rakennutti **Johan Gabriel von Bonsdorff**
1840-luvulla. Jo ennen hänen aikojaan yli-
oppilailla oli ollut tapana juhlia Kumpu-
lan niityillä keväällä Floran päivänä. Vuo-
den 1848 kevätjuhlassa Kumtähden ken-
tällä **Fredrik Paciuksen Runebergin** ru-
noon säveltämä Maamme-laulu esitettiin

**Magnus von Wrightin öljymaalauksessa
vuodelta 1861 Kumpulan kartano näyttäy-
tyy Vanhankaupunginlahden suunnalta.
Hämeentie näkyy kapeana viivana karta-
non alapuolella. Maalaus on esillä kau-
punginmuseon näyttelyssä Hakasalmen
huvilassa. Lintutieteilijänä ja opettaja-
na von Wrightia esitellään parhaillaan
Helsingin yliopistomuseo Arppeanumin
näyttelyssä Snellmaninkadulla.**

Kuvati Raoul Chapuierier

**Kumpulan kartanon entisiä maita halkoi Kumpulanpuro, jo-
ka sai alkunsa kadonneesta Sörnäisten järvestä. Nykyään
keinotekoisesti virtaava puro on Vallilan vehmaassa siirto-
lapuutarhassa ohjattu rakennettuun uomaan.**

ensi kertaa. Yksi tilaisuuden osanottajista oli **Magnus von
Wright**, lintumaalauksista tunnetun veljessarjan vanhin, jo-
ka dokumentoi paikan piirroksen.

von Wright oli Kumpulan kartanon vakituksia vieraita. Kar-
tanonomistajan sukulaisiin ja von Wrightin ystäviin kuului in-
tohimoinen anatomian tutkija ja lintujen harrastaja professo-
ri **Evert Julius Bonsdorff**. Professorin kanssa taiteilija ja lin-
tutieteilijä tutki ja metsästi Vanhankaupunginlahden lintuja.
Retket päättyivät usein aamiaiseen kartanolla.

**Kumpulan kartanon päärakennus on 1840-luvulta. Sisään-
käynti kuisteineen sijaitsi alunperin tässä pääjulkisivussa
aurinkoisen ruusutarhan puolella.**

Kumpulan viimeinen kartanoherra oli **Herman Standert-
skiöld-Nordenstam**. Tuolloin teollistuva Helsinki puski jo koh-
ti laita-alueitaan ja niinpä vapaaherra koetti kaupata maitaan
kaupungille 1880-luvulla. Kun ostohalukkuutta ei ilmennyt,
hän ryhtyi palstoittamaan tiluksiaan ja vuokraamaan asuin-
tontteja. Näille rakentuivat Hermannin ja Toukolan työväen-
asuinalueet.

Kumpula liitettiin Helsinkiin 1906. Kaupunginosan nykyinen
suomenkielinen nimi vahvistettiin 1928. Kartanon rakennuk-
sissa toimi 1950-luvulle asti valtion sukupuolitautilien sairaala,
jossa potilaina oli pakkohoidossa olevia prostituoituja.

Puutarha valmistumassa

Kumpula-seura hankki vuonna 1999 muistolaatan Petter Forss-
kåliille Kumpulan kartanon sivurakennuksen seinään. Kuuluisan
kasvitieteilijän lapsuudenkotia ympäröi nyt Helsingin yliopis-
ton kasvitieteellinen puutarha. Päärakennuksen edustalla on
ruusutarha, jossa on säilynyt vanhoja ruusulajeja.

Kumpulan kasvitieteellinen puutarha perustettiin 1980-lu-
vulla. Matemaattis-luonnontieteellisen tiedekunnan hallinto
muutti sen keskelle kartanon päärakennukseen 1990-luvulla.
Kuuden hehtaarin kokoinen puutarha-alue on laajempi kuin yli-
opiston tunnetumpi vanha kasvitieteellinen puutarha Kaisanie-
messä, mutta vielä keskeneräinen. Puutarha on tarkoitus avata yleisölle Kaisaniemen ta-
paan viimeistään vuonna 2010. Sitä ennen on saatava kuntoon alueen liikenneyhtey-
det ja pysäköintimahdollisuudet.

Kumpulassa kasvaa laaja hyötykasviko-
koelma, muun muassa erilaisia vihannek-
sia, juureksia, yrttejä ja hedelmäpuita. Suu-
rin osa puutarhasta on kasvimaantieteel-
listä osastoa, jossa on kasveja eri puolilta
maailmaa, muun muassa Japanista, Poh-
jois-Amerikasta ja Kaukoidästä.

Monenlaisia tarpeita yli 150 vuotta pal-
vellut kartanon päärakennus rakennus va-
pautuu taas uuteen käyttöön, kun yliopiston
Kumpulan kampusalueen uusi päärakennus
valmistuu muutaman vuoden kuluttua.

Rita Ekelund ■

Lähteitä: Bo Lönnqvist: Vanhoja kartanoita Hel-
singin seudulla, Schildts 1995

- www.kaupunginosat.net/kumpula
- www.fmn.helsinki.fi

G18 – oas för livets goda

Bra böcker och god mat, inspirerande studier och ny film. Allt i en vacker, värdig och spännande miljö. Allt det hittar man på Georgsgatan 18, i G18 som öppnade för några veckor sedan.

– G18 ska bli en oas för livets goda, säger intendenten i huset, **Maria Oesch-Feldt**. Det är hon som håller i trådarna och hon ser som sin främsta uppgift att skapa förutsättningar för växelverkan och samarbete mellan de olika verksamheterna i G18.

I huset händer en hel del. Åbo Akademi och pedagogiska fakulteten, kulturproducentlinjen vid yrkeshögskolan Sydväst och motsvarande utbildning vid Cityfolkhögskolan knyter de studerande till G18.

Schildts förlag, som verkar i den södra flygeln, har flyttat från Finno i Esbo och mest synlig för allmänheten är bokhandeln med direkt ingång från Georgsgatan.

Invid boklådan finns vinbaren, där man kan bläddra i böcker och koppla av med ett glas vin, och invid vinbaren restaurangen G18. Krogen med plats för närmare sjuttio matgäster serverar både lunch till lunchsedels pris och middag till priser som varierar mellan 13 och 21 euro. Lunchen pågår ända till kl. 15 och den gemensamma nämnaren för alla rätter är svensk och nordisk husmanskost.

Det finaste och festligaste rummet är fest-salen med en magnifik höjd till taket, med storslagna fönster och skön ornamentik och stuckatur.

– Salen är ju som gjord för bröllop. Både Gamla kyrkan och Johanneskyrkan ligger på gåavstånd, säger Maria Oesch-Feldt.

I goda händer. Kenneth Tallqvist är en av de starkaste i världen och nu är han vaktmästare vid Georgsgatan 18. Maria Oesch-Feldt är intendent.

Krögaren **Sebastian Wardi** säger för sin del att man kan placera om borden på restaurangen så att man får till stånd tre långbord.

– Bröllopsdans i festsalen och middag i restaurangen, menar Oesch-Feldt.

Det gäller dock att vara ute i god tid. Festsalen har inte brist på bokningar.

I inredningen har man valt en sober färgskala som präglas av vitt, grått, svart och vinrött. Helheten är vilsam men allt annat än trist. Möbler, armaturer och annan inredning av idag framhäver den gamla arkitekturen på ett finstämt sätt.

Innergården är ytterligare ett rum i G18. Sommartid ska den agera uteservering men redan i sig är kontrasten mellan de gamla rödtegelväggarna och den vitmålade gavlen på grannhuset slående. Mitt på gården reser sig en svart konstruktion som mest påminner om en låg låda. Under den finns en välutrustad studio som små finlandssvenska produktionsbolag får hyra.

G18 ägs numera av Svenska folkskolans vänner som köpte byggnaden av statliga Senastfastigheter för några år sedan. Byggnaden har rustats upp och reparerats och totalt har investeringen gått på drygt 12 miljoner euro.

Georgsgatan 18 byggdes 1884 som finsk fruntimmersskola. Arkitekt var **Sebastian Gripenberg**. Arkitekten bakom ombyggnaden är **Stefan Ahlman** och för inredningen svarar **Marketta Järvinen**.

Drottning Kristina, Kurt och andra på Verandan

Hösten på Verandan håller på att komma i gång på allvar och i oktober startar det populära lördagsprogrammet för barn, Saftsalong. Liv i Luckan är seniordagen som gjorde succé i fjol. Nu är det igen dags.

Programmet inom den närmaste månaden är följande för barn:

Saftsalonger:

Lördagen den 1 oktober kl. 13. *Apan Anders på rymmen*. Skivreleasekonsert för barn med **Anders Grönroos**. Inträdet är 5 euro och inkluderar också saft och kex.

Lördagen den 8 oktober kl. 12–15. *Barnboksdag*. Fritt inträde och träff med många finlandssvenska barnboksförfattare. På plats läser bland andra **Henrika Andersson, Tove Appelgren, Linda Bondestam, Stella Parland, Annika Ratoma, Mikaela Sundström, Annika Sandelin** och **Monica Vikström-Jokela** ur sina böcker.

Lördagen den 15 oktober kl. 13. *Kurt och fisken*. Ny turnépjäs med Siriusteatern. Inträde 5 euro. Premiären på Kurt och fisken infaller några dagar tidigare, på onsdagen den 12 oktober kl. 9.30. Det är en pjäs för barn över 4 år. Regin är av **Niklas Groundstroem** och i rollerna ses **Markus Riuttu** och **Paul Holländer**. Föreställningar även 13 och 14 oktober kl. 9.30.

På programmet för de vuxna står följande:

Lördagen den 24 september kl. 19. *La Reyna C*. Premiär på gruppen La Luna Negras dansteater om drottning Kristinas liv. Föreställningen går på sju (7) språk! Föreställningar även 1, 8, 15 och 22 oktober kl. 19. Biljetter 10 euro.

Tisdagen den 27 september kl. 15–17. *Temadag om stipendier och understöd*. Nu erbjuds möjlighet att träffa och diskutera med representanter för olika fonder och stiftelser som beviljar stipendier och understöd.

Torsdagen den 29 september. *Liv i Luckan* kallar man seniordagen som pågår kl. 12–19. Svenska institutioner och instanser bjuder på både program och information som riktar sig till seniorer. Vad sägs om datorlotsning, kortkurs i salsa och musik. Dessutom talar **Håkan Hellberg** under rubriken Rör på påkarna – livet lockar! Gratis inträde.

Mellan 10 och 14 oktober pågår *Klassisk filmvecka* med föreläsningar kl. 12 och 18. Moderna filmklassiker för vuxna. Biljetter för 4 euro.

Fredagen den 14 oktober kl. 19. Limpan. Hammarsteatern från Sverige gästspelar med **Allan Edwalls** pjäs och i rollerna ses **Sören Ivemyr, Mats Arnell** och **Jesper Slettengren**. Biljetter 8€.

Ansikte mot ansikte bjuder på poetisk och tragikomisk samhällskritik. Tre skådespelare gör 25 roller i 18 scener som berör förhållandet mellan ansikte och identitet. En morbida, absurd och rörande inblick i våra dagars konfliktfyllda syn på skönhet och utseende. Texten är av omstridda brittiska författaren **Howard Baker**. I den finlandssvenska uppsättningen ses **Yasmine Harkimo, Robin Sundberg** och **Linda Rajalin** i rollerna. Föreställningar kl. 19 den 21, 24, 25, 26 och 27 oktober.

Klubb Akustik är en singer/songwriterkväll där unga låtskrivare och artister får framföra egen musik för publik. En gästartist drar igång kvällen med några låtar och sedan scenen din! Följande Klubb Akustik den 13 oktober kl. 20–22.

Jessica Lerche lotsar nu Luckan "Här står tiden inte stilla"

Under de senaste tio åren har hon ägnat sig åt olika projekt med fokus på finlandssvenskt samarbete, på utveckling inom utbildning och handledning och på omsorger för barn och unga. De senaste sex åren har hon haft yrkeshögskolan Arcada som bas. Nu är Jessica Lerche tjänstledig ett år från Arcada och lotsar i stället Luckan mot nya utmaningar.

– Luckan är ju redan etablerad verksamhet inte bara i Helsingfors utan också på många andra orter längs den finlandssvenska kusten. Det blir en utmaning att bygga upp ett metodiskt samarbete mellan Luckorna.

– Luckan ska inte stagnera eller stanna upp. Utvecklingen ska vara fortlöpande. Här står tiden stilla, säger Lerche och fortsätter:

– Min främsta uppgift är att göra verksamheten mera tydlig och ännu bättre. På Arcada har man ett motto som kan tillämpas också i Luckan, Alltid lite bättre!

Jessica Lerche gläds åt att få jobba med ett framsynt och dynamiskt team i Luckan. De är inte så många, fyra och en halv anställda men repertoaren är bred.

Ung info, Ny i stan, biljettförsäljning till otaliga evenemang på stan och utanför den och så givetvis allt som händer på den egna scenen Verandan och i själva Luckan.

I Luckan hittar man alla finlandssvenska dagstidningar och veckotidningar, broschyrer och information om utbildning, service och verksamheter i Svenskfinland och så upprätthåller man en liten butik med finlandssvenskt hantverk.

– Hyllan med musik på svenska är mycket omtyckt, säger Jessica Lerche. Det är inte alldeles lätt att köpa svensk musik i Finland.

Hon berättar också att Luckan ska förnya sina webbsidor och både fördjupa, förädla och förbättra innehållet i Ung info. I höst startar nämligen ett nytt projekt, Ung nu.

Verandan är praktiskt taget bokad för hela hösten.

– Luckan har ett idealiskt läge och har alla möjligheter att fungera som ett gemensamt svenskspråkigt vardagsrum. Nu förlänger vi öppettiden på tisdagar och stänger först klockan åtta.

Luckan har sin egen profil och Jessica Lerche tror inte att G18 som startade verksamheten i höst eller Sandels som tas i bruk i början av 2007 kommer att konkurrera med Luckan.

– Snarast kommer de tre att komplettera varandra, säger hon.

Luckan startade som ett svenskt informationcentrum i foajén på Svenska teatern. Det var år 1992 och sex år senare flyttade man till Glaspalatset. I Koittos hus vid Simonsgatan har Luckan verkat i ett och ett halvt år. Hyreskontraktet med ägaren, Svenska kulturfonden är på tio år.

Luckans hemsida har adressen www.luckan.fi På den upprätthåller man bland annat en omfattande händelsekalender. Öppetiderna är måndag 10–16, tisdag 12–20, onsdag, torsdag och fredag 12–16 och lördag 12–15. Luckan ligger vid Simonsgatan 8, har telefonnummer 68134510 och e-postadress info@luckan.fi

Foto Leif Weckström

Tre svenska vårdenheter

Hälsovårdscentralen lägger om den svenskspråkiga servicen från och med årsskiftet. I praktiken betyder det att man bygger upp särskilda svenska enheter vid tre hälsostationer.

– Det är invånarna som får välja vilken hälsostation de vill anlita men det är inget tvång att byta från sin nuvarande hälsostation heller, säger läkare **Lars Rosengren** som ingår i det svenska husläkar – vårdteamet som har fungerat vid Munksnäs hälsostation redan i några år.

Munksnäs hälsostation är en av de tre där man bildar en svensk enhet. De två andra är Östra centrums hälsostation och Femkantens.

Alla tre ligger bra till i fråga om kollektivtrafik. Till Munksnäs kommer man behändigt med spårvagn 4 och nära Femkanten stanar 14:s buss och spårvagnarna 3B och 3T. Avståndet är inte långt från 10:ans spårvagn heller. Och Östra centrum når man behändigt med metron.

☑ **Strax före starten. Lars Rosengren, Leena-Sisko Kaskimies-Bärlund och Nina Ahlblad-Mäkinen har engagerat sig i planeringen av de tre svenska hälsostationerna som kör i gång i årsskiftet i Munksnäs, Femkanten och Östra centrum.**

Idén med tre svenska hälsostationer är att ge de svenska helsingforsarna möjlighet att välja. I de svenska teamen ingår bara personal som behärskar svenska. Den svenska enheten omfattar utöver husläkare och hälsovårdare också svensk mödravård, familjeförberedelse och barnrådgivning.

Någon kan ha en svensk husläkare vid sin nuvarande hälsostation och många är nöjda med sin nuvarande trots att bemötandet inte går på svenska.

– Det står var och en fritt att välja. Och är man missnöjd med sitt val har man rätt att byta om byte efter ett år, understryker Rosengren.

Hälsovårdscentralen skickade i augusti en förfrågan till alla svenska hushåll om önskemålen.

Den svenska enheterna ska arbeta vid hälsostationerna. När de stänger och juren öppnar vid Maria respektive Malms sjukhus finns inte garantier för vård på svenska.

Munksnäs hälsostation har adressen Bredviksvägen 20, Femkantens ligger vid Båtsmansgatan 4 och Östra centrums vid Östergatan 7K.

Från och med oktober kan man beställa tid till den svenska servicen på telefonnummer 310 50050.

Ryssland och levande visor

Terminen på Arbis är i gång och de första kurserna har börjat. Men alla kurser är inte fullbokade och alla kurser har ännu inte startat. Så det lönar sig alltid att höra sig för.

Arbis håller sig med mångsidiga, inspirerande och kunniga lärare och kvaliteten på kurserna är hög. De största ämnesgrupperna är informationsteknik och språk men matlagning, gymnastik samt konst och hantverk är också efterfrågade.

På Arbis program står som alltid också ett brett urval av allmänna föreläsningar.

Kropp och näring kretsar kring mat och medicin och omfattar tre skilda tillfällen. Den 4 oktober handlar det om ekologisk mat i vardagen, den 18 oktober om vitaminmedicin och den 1 november om Muminmammans medicin, det vill säga om praktiska tips till husapoteket. Serien fortsätter på våren under rubriken **Kropp och välmående**.

Ryssland är ett annat stort tema i höst. Redaktör **Nils Torvalds** ska föreläsa med rubrikerna Hur ligger landet? Flykten till skogen, Moskva möter västern, Krigets modernisering och Från oktober till augusti. Det handlar med andra ord både om historia och nutid. Datum är 19 och 26 september samt 3, 10 och 24 oktober.

Levande visor – och lite till. Så kallar man uppföljaren till vårens populära viskvällar. Visans vänner presenterar svenska visor och lite till. Det blir fyra viskvällar och med visor av **Robert Broberg, Olle Adolphson, Hasse å Tage** och **Cornelis Vreeswijk**. Viskvällarna ordnas den 29 september, 5 och 10 oktober och 2 november och alltid mellan kl. 18.05 och 19.45 i rum 13. Biljettpriset är 3€ per kväll eller 10€ för alla fyra kvällar.

Arbis finns dels i Tölö, dels i Östra centrum. Adressen är Dagmarsgatan 3 respektive Åbohusvägen 1. Telefonnumren är 310 49494 respektive 310 49499.

Sagan i urtid och samtid

Sagan är temat för Svenska litteratursällskapets serie föreläsningar i höst. Inget inträde upp bärs men antalet platser är begränsat. Programmet på måndagskvällar fortsätter enligt följande tidtabell.

- **Den 3 oktober kl. 18:** Irmelin Sandman-Lilius: Sagan i egen tid samt Petra Wrede: Sagoberättare i Tulavall och Tuntula.
- **Den 24 oktober kl. 18:** Janina Orlov: Det oändliga avskedet – Tove Janssons mumin-

böcker. Yvonne Hoffman: Kriser och kransar – finsk och svensk ungdomsbok i dag.

- **Den 14 november kl. 18:** Margareta Strömstedt: Astrid Lindgren – hemligheter om liv och dikt. Lena Törnqvist: Astrid Lindgren, Vimmerby, Näs och Kungliga biblioteket.

- **Den 28 november kl. 13.30–17:** H.C. Andersensymposium i samarbete med Kungliga Danska Ambassaden.

Foto Stefan Bremer

Alltid på en söndag på Rastis

Rastis i Nordsjö ordnar igen i höst en hel del för både barn och vuxna och allting utgående från att alla ska ha tillfälle att komma. Föreställningar, filmer, matinéer och konserter ordnas nämligen alltid på en söndag.

För barnens del gäller följande i september och oktober:

Söndagen den 18 september kl. 17. **Ampra Ankammamman Anna-Lisa**. Konsert för barn på svenska med **Pentti Rasinkangas & Ohilyönti**. Biljetter 5 euro via Luckan eller vid dörren en halv timme innan föreställningen börjar.

Söndagen den 2 oktober kl. 17. **Evig Sommar** är dockteater för både barn och seniorer tillsammans. Regi av **Mikaela Hasán** och i rollerna **Åsa Nybo** och **Johanna af Schultén** från Teater Mars. Biljetter 5€, Luckan eller vid dörren.

Söndagen den 16 oktober kl. 17. **Grisen som glömde att han var en gris**. Gästspel med Teater Geist/Wasa teater. För regin svarar Mikaela

☑ **Teater Mars. Johanna af Schultén och Åsa Nybo spelar Evig sommar på Rastis den 2 oktober.**

la Hasán och i rollerna ses **Ann-Luise Bertell** och **Wasker Lindblom**. För de vuxna:

Söndagen den 18 september kl. 14. **Så länge skutan kan gå**. Vismatiné med **Urban Sarback** från Sverige som framför visor av **Evert Taube**. Biljetter 5 euro, Luckan/dörren.

Söndagen den 2 oktober. **En stund med Erna och Tove**. Visor av **Erna Tauro** och **Tove Jansson** framförda av **Daniela Fogelholm, Laura Hänninen** och **Minna Nyberg**. Biljetter 5 euro, Luckan/dörren.

Söndagen den 16 oktober kl. 14. **Limpan**. Hammarteatern från Sverige gästspelar med **Allan Edwalls pjäs** Limpan. Biljetter 5 euro, Luckan/dörren.

Rastis ligger vid Fjärdstråket 6 i Nordsjö.

Suomen ja Chilen maisemissa

Chileläinen Hector Wistuba-Lorca saapui Suomeen poliittisena pakolaisena kolme vuosikymmentä sitten. Värikylläinen kotimaa Chile elää taiteilijan sydämessä, mutta hän on oppinut rakastamaan myös suomalaista maisemaa – ja suomalaisia naisia. Urheilu ja taide ovat auttaneet löytämään yhteisen sävelen suomalaisten kanssa.

Hector Wistuba-Lorca on sopeutunut Suomeen niin hyvin, ettei ensin keksi yhtään asiaa, mikä Suomessa tai Helsingissä voisi olla toisin. Suomi on Wistuba-Lorcan mielestä hyvä maa elää, ja vuosien kuluessa hän on oppinut rakastamaan myös suomalaista maisemaa. Helsingissä häntä inspiroivat etenkin Töölönlahti, Eira ja Kauppatori.

”Nyt keksin, tämän karmean laatikon haluaisin hävittää, se on aivan järkyttävä.” Miehen mustissa silmissä välkähtää kiukku hänen kaivaessaan esille Helsinki-infon, jonka kansikuvassa on näkymä mereltä Kauppatorille ja Katajanokalle. Laatikolla hän tarkoittaa ihailemansa Uspenskin katedraalin edessä olevaa Enso Gutzeitin rakennusta.

Taide parasta terapiaa

Wistuba-Lorca oli 43-vuotias saapuessaan Suomeen vuonna 1975. Synnyinmaa Chile on edelleen vahvasti läsnä miehen päivittäisessä elämässä. Kaikki muistot kotimaasta eivät ole kauriita. Wistuba-Lorca opiskeli Santiagon taideakatemiassa ja on koko ikänsä paitsi maalannut myös tehnyt puutyötä.

Wistuba-Lorca oli Chilessä aktiivinen tasarvon puolesta taistelija ja päätyi Pinochetin vankileirille, jossa kidutus esimerkiksi sähköshokkien muodossa oli arkipäivää. Wistuba-Lorca kaivaa esiin lompakostaan pienen tummuneen puisen merihevosena.

”Vankileirillä tein meille kaikille tällaiset hevoset, ja kannan tätä aina mukana”, 73-vuotias taiteilija selittää ja pyyhkii kyyneleitä silmänurkastaan. ”Ne kokemukset eivät koskaan unohdu. Muistot tulevat edelleen uniini painajaisina. Vasta vajaa vuosi sitten kuulin, että Helsingissä on Kidutettujen kuntoutuskeskus, ja nyt olen käynyt siellä terapiassa.”

Taide on kuitenkin ollut kovia kokeneelle miehelle parasta terapiaa. Nykyisin monet maalausten aiheet nousevat Suomen luonnosta ja Helsingin kaupunkiarkkitehtuurista. Erityisen rakkaiksi taiteilijalle ovat tulleet syksyiset koi-vut, jotka värikylläisyydessään muistuttavat kotimaan Chilen voimakkaista väreistä.

”Maalaan kaikenlaisia maisemia Suomesta ja Chilestä, mutta myös asetelmia ja naisia. Suomalaisen naisen anatomia on kovasti erilainen kuin latinonaisen, ja se olikin haasteellinen tutkimuskohde”, mies toteaa silmät tuikkien.

Wistuba-Lorca on sekä Helsingin että Suomen taiteilijaseuran jäsen, ja hänen teoksiaan on ollut esillä kymmenissä näyttelyissä Suomessa ja maailmalla. Taiteen tekeminen ei ole kuitenkaan riittänyt takaamaan elantoa, vaan monitaitoinen mies on elättänyt itseään metallityömiehenä, siivoojana ja vahtimestarina, mutta myös taideopettajana Kampin palvelukeskuksessa.

Kokemukset yhdistävät

Hector Wistuba-Lorcan kieli taipuu edelleen parhaiten äidinkieleen espanjaan. ”Pystyn kommunikoimaan suomeksi, ja minulla on paljon hyviä suomalaisia kavereita, mutta kärsin siitä, että en voi esimerkiksi lukea runoja Suomen kielellä.”

Hyviä suomalaisia ystäviä hän on löytänyt etenkin karjalaistaustaisista suomalaisista. ”Meillä on samanlainen temperamentti, ja siksi on helpompi ymmärtää toisiaan. Myös siirtolaistausta tuo yhteenkuuluvuuden tunnetta”, mies analysoi. Vankileirielämää ja poliittista vainoa kokeneena Wistuba-Lorca sanoo ymmärtävänsä hyvin myös suomalaisia sotaveteraaneja, joita hän kertoo kunnioittavansa suuresti.

Wistuba-Lorca löytää yhtymäkohtia myös Suomesta ja Chilestä.

”Kumpikin ovat nuoria kulttuurimaita, mikä tuo aina kansallisia identiteettiongelmia”, hän pohtii.

Yksi suomalaisista Wistuba-Lorcan pitkäaikaisista ystäväistä on kuitenkin ylitse muiden. Mies kaivaa ylpeänä esille valokuvia parin vuoden takaisesta näyttelystään. Kuvissa taiteilija poseeraa yhdessä presidentti **Tarja Halosen** kanssa. Muistojen pinossa on myös arvokkaita Suomen vaakunalla varustettuja presidentinkanslian lähettämiä kutsuja erilaisiin tilaisuuksiin.

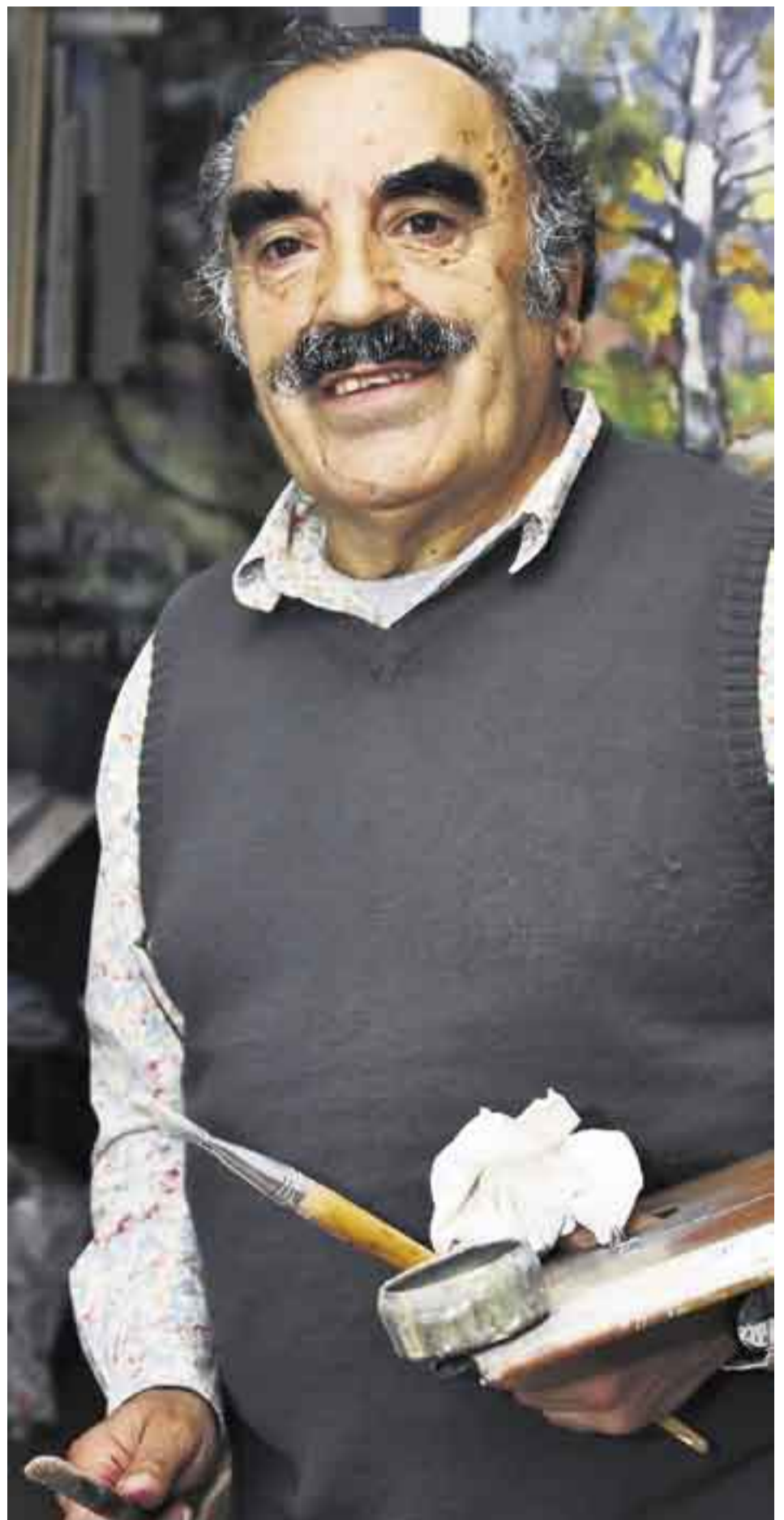
”Tutustuin häneen silloin, kun hän oli SAK:n lakimies. Edelleen tapaamme vanhoina tutuina ilman protokollan koukeroita”, mies kertoo tyytyväisenä.

Hector Wistuba-Lorca on kulkenut pitkän tien Pinochetin vankileiriltä Suomen arvovaltaisimman naisen henkilökohtaiseksi tuttavaksi. Vankileiriltä lähtiessään hänellä ei ollut mitään käsitystä Suomesta.

”Luulin lähteväni Amerikkaan Philadelphiaan, Finland kuulosti niin samalta!” hän nauraa.

”Kuulun Suomeen”

Hector Wistuba-Lorca on vierailut säännöllisesti kotimaassaan Chilessä, viimeksi kolme vuotta sitten. Chilen matkojen kohokoh-ta on aina vierailu kotikylässä Puerto Monttissa. ”Suomalainen maisema on kuitenkin tullut minulle yhtä rakkaaksi kuin kotimaani luonto. Olen oppinut rakastamaan Suomea. Kuulun tänne.”

”Suomalainen maisema on tullut minulle yhtä rakkaaksi kuin kotimaani luonto. Olen oppinut rakastamaan Suomea. Kuulun tänne”, sanoo chileläissyntyinen taiteilija Hector Wistuba-Lorca.

Suomi on Wistuba-Lorcan kokemuksen mukaan tänä päivänä paljon ulkomaalaisystävällisempi maa kuin hänen saapuessaan tänne 1970-luvulla. ”Silloinhan kaikki poliitikkoja myöten julistivat ’mene pois pakolainen!’”, Wistuba-Lorca muistelee.

Kun hän ensimmäisen kerran kuuli itseään kutsuttavan mutakuonoksi, hän kiitti ystävällisestä kohtelaisuudesta, koska ei ymmärtänyt sanaa. ”Nykyään en enää provosoidu kommentaista. Ja rasismiin törmää hyvin harvoin. Ainoastaan humalaiset ovat nykyisin rasisisteja.”

”Inhoan humalaisia, mutta rakastan juhlimista! Saatan juoda punaviiniä, mutta humalaa en tarvitse”, Wistuba-Lorca selvittää.

Taiteen lisäksi urheilu on ollut tärkeä tasapainottava tekijä Wistuba-Lorcan elämässä. Rakas jalkapalloharrastus on pitänyt jättää terveydellisistä syistä. Maalaamiselle ei kuitenkaan ole terveydellisiä esteitä. ”Olen pelannut koko elämäni, ainakin miljoona peliä. Minä olen jo vanha legenda”, Wistuba-Lorca sanoo.

Pienessä ateljee-yksiossaan taulujensa keskellä elävä mies vaikuttaa onnelliselta. ”Kaikki syntyvät ja kuolevat ilman vaatteita, silmilläni voim etsiä timantteja”, taiteilija tiivistää elämänfilosofiansa.

Teksti ja kuvat Päivi Arvonen ■

Kaupunki tallessa

Ihastus ja sitä seuraava tuska. Miten ihmeellisesti pilvenraosta välähtävä valonsäde saattoi osua katukiveyksen reunasta pilkistävän ruohonkorren päällä tasapainoilevaan rännistä tipahtaneeseen vesipisaraan. Vain tuon jo hävinneen kimaltelevan hetken.

Voi kaiken katoavaisuutta, hetkellisyyttä, päivitteli päivä päivältä yhä useampi. Kun vain katsoi tarkemmin, näki, että kaupunki oli ylitsesuavaan täynnä kauneutta. Sen huomasi kun hetkeksi seisahtui paikalleen, polvistui tai kurottautui katsomaan, pysäytti katseensa siihen mikä jo lipui ohi. Eikä täynnä vain kauneutta vaan myös särmikkyyttä ja kysymyksiä herättävää monimielisyyttä. Tapahtumia tapahtumien jälkeen. Raitiovaunun raastava kirskunta risteyksessä syysaamuna oli jotakin – jotakin joka pakeni määrittelyä ja oli mahdotonta samanlaisena toistaa. Kohta sen kaiku oli jo toisen haastavan äänen alle peittyneet.

Ei. Ajatus kumpusi yhtäkkiä yhteisestä tajunnasta: ei enää tällaista maailman ihmeellisyyden kerskakulutusta.

Ihmeitä pitää suojella, niiden säilyminen taata.

Tekniikka palvelukoon ihmistä näin tärkeässä asiassa. Otettiin siis käyttöön kamerat, nauhoitus- ja muistiinpanovälineet. Alettiin kuvata, nauhoittaa, merkitä muistiin. Kaupunkia, sen historiaa, ei saanut enää mennä mielin määrin hukkaan, jotakin oli saatava talteen jälkipolvia varten.

Sillä mitä muuta olikaan kaupungin historia kuin jokaisen ihmisen jokaisesta hetkestä koostuva kokonaisuus. Muun väittäminen oli yksinkertaistamista, valehtelemista.

Tämä ymmärrettiin myös Kaupunginarkistossa, joka alkoi koota yhteen talletettuja hetkiä. Huomattiin, että jälki oli hyvin kirjavaa, tallenteet satunnaisia otteita.

Yhteiskunnan piti tulla apuun. Turvakameroiden verkosto kattoi jo osan kaupunkia. Nyt vain piti saada kamerat kohdistettua kaikkiin katveisiin ja kuolleisiin kulmiin, hämääriin hetkiin.

Tallentaminen ei sinänsä ollut ongelma, kiitos muistitekniikan kehityksen. Megatavuilla ja gigatavuilla ei olisi pitkälle päästy, mutta onneksi oltiin astumassa teratavujen aikakaudelle.

Silmälappukamerat olivat luonnollinen lisäuloke ihmiskehoon. Siitä tuli kaupungin lahja jokaiselle vastasyntyneelle. Elinikäinen nauhoitus saattoi alkaa.

Pian pienokaiset puettiin datahaalareihin ja -maskeihin, piti kuvan ja äänen rinnalle saada mitattua tietoa hajuista, makuelämyksistä ja kosketuksesta kaupungin kamaraan. Valtavasti uutta tietoa kertyi. Kukapa olisi aiemmin pystynyt sanomaan paljonko päivässä oli harmaita, paljonko valoisa hetkiä. Tai minkälaisista tunteista yksi iltapäivän hetki rakentui – miten aina joku jossakin itki ja joku nauroi, hymyili ainakin.

Kaikesta talteen saadusta huolimatta kuva tuntui kuitenkin jotenkin vajaalta. Kaikkien bit-

Kuva Juha Ilonen

tien ja pikseleiden takana kun oli ihminen, olennoista ailahtelevaisin.

Tyypillinen tallentaja ei päässyt paljon kotioveaan pitemmälle. Niin erikoisen koskettava saattoi olla ensimmäisen askelen jälkeen pimeään rappukäytävään jostakin katonrajasta siivilöityvä valo. Mikään näkökulma ei tuntunut sitä tyhjentävän.

Sitä paitsi moni huomasi, että mitä kauemaksi kulki ja mitä enemmän itse matkallaan teki, sitä enemmän tuli talteen otettavaa. Sitä vaikeampi oli päästä täydellisyyteen.

Niinpä yhä useampi rajoitti liikkeitään ja toimiaan. Kaupungissa tapahtui päivä päivältä yhä vähemmän.

Sitten jos jotakin tapahtui, ryhdyttiin sitäkin rivakammin toimeen.

Kun pieni tyttö ja pieni poika heittivät pihalla palloa, oli heti ympärillä kymmeniä, pian satoja kameroita käynnissä.

Hiljainen jupina ympäröi pelaajia, kun kukin kuvaaja selosti nauhalle omaa katsomiskokemustaan.

Siinä, silmien edessä pallo pomppi ... ja pomppi ... aivan arvaamattomasti.

Järisyttävä kokemus tapahtumattomuuteen tottuneelle mielelle.

Jos kolmas lapsi aikoi liittyä pallottelijoiden joukkoon, tuli varmasti joku aikuinen väliin. Käräisällisesti hän selitti pienokaiselle (vuoropuhelun samalla tallettaen), että tämän piti malttaa odottaa, mielellään aivan aloillaan, koska jo nyt tuotti vaikeuksia saada talteen tuo hetki.

”Ei kukaan varta vasten halua tuottaa historiaan aukkoja, eihän?”

Parhaansa kaikki varmasti tekivät historian hyväksi. Silti jäljelle jäi haikeus ja huoli.

Mikään kamera kun ei pystynyt kuvaamaan unelmia. Mikään laite ei onnistunut saamaan talteen kaupunkia suljettujen luomien takana.

Aivan lähellä, tavoittamattomissa, unien kaupunki. Aina aamu, yksi silmänräpäys, sen hävitti.

● Kaupunkitarinan kirjoittaja on helsinkiläinen kirjailija ja vapaa kirjoittaja Markus Nummi. Kuvittaja on helsinkiläinen arkkitehti Juha Ilonen.

Naapurina vanhus

Valtakunnallista Ikäihmisten viikkoa vietetään 2.–7.10. teemalla naapurina vanhus. Viikon aikana kaupungin sosiaaliviraston eläkeläisten palvelukeskukset järjestävät normaalin toimintansa lisäksi erityisohjelmaa. Siihen kuuluvat muun muassa vapaaehtoisuustoiminnan ja sosiaaliviraston lähi-työn esittäytymiset.

Viikon pääjuhla on keskiviikkona 5.10. kello 13 Kampin palvelukeskuksen juhlasalissa.

Muista tapahtumista tiedotetaan lähempänä ajankohtaa ”Minne mennä” -palstoilla sekä palvelukeskuksissa.

Piirros Arto Nyssönen

Hyödyllistä tietoa ikäihmisille

Ikäihmisille suunnattu luentosarja Arkipäivän Akatemia jatkuu syyskuussa Kampin palvelukeskuksessa (Salomonkatu 21 B). Luennot ovat ilmaisia ja avoimia kaikille.

- **Keskiviikko 28.9. klo 12.30–14:** Miten sijoitan varojani järkevästi. KTM Heikki Malinen.
- **Keskiviikko 12.10. klo 12.30–14:** Miten laadin testamentin. OTK, MBA Matti Eklund, Lakiasiantomisto Matti Eklund.
- **Keskiviikko 19.10. klo 13.30–15:** Helsingin sosiaalipalvelut tutuiksi ikäihmisille. Sosiaalipäivystyksen päällikkö Olli Salin, Helsingin kaupungin sosiaalivirasto.
- **Keskiviikko 2.11. klo 13.30–15:** KELA ikäihmisen tukena. Apulaisjohtaja Pilvi Vanne, KELA:n Helsingin vakuutuspiiri.
- **Keskiviikko 23.11.2005 klo 13.30–15:** Historiallinen katsaus vanhuspalvelujärjestelmän muuttumiseen. VTT, erikoistutkija Taina Rintala, STAKES.

S-info palvelee Kampissa

S-info tarjoaa maksutonta neuvontaa Helsingin kaupungin, järjestöjen ja yksityisten tuottamista sosiaalipalveluista. Aiemmin samoissa tiloissa toimi Seniori-info. Uusi S-info palvelee kaikenikäisiä kuntalaisia.

Salomonkatu 21:ssä sijaitsevaan neuvontaan ei tarvita ajanvarausta. Kysymyksiä voi lähettää myös sähköpostilla. Tiedot löytyvät www.hel2.fi/sosv/palvelut/neuvonta/s_info.htm -nettiosoitteesta.

Neuvontaa saa myös nimettömästi ja sosiaalineuvojan kanssa voi keskustella luottamuksellisesti. Asiakaspalvelupisteessä on tietokoneita ja nettiyhteydet itsenäistä asiointia sekä tiedonetsintää varten. Tietokoneiden käyttöaika on puoli tuntia. Neuvonnasta saa myös esitteitä erilaisista palveluista.

● Keskitetty sosiaalineuvonta S-info, Salomonkatu 21 b, puhelin 0106 6011. Avoinna arkin kello 10–16, ke 10–18.

Kuva Helsingin kaupunginmuseo

Lukijakilpailu

Nykysin kovin keskeistä Helsinkiä Signe Brandin ikuistamana noin sata vuotta sitten. Minkä maiseman Signe tuolloin kuvasi?

Vastaukset pyydetään lähettämään viimeistään 29.9. osoitteella Helsinki-info, ”Lukijakilpailu”, PL 1, 00099 Helsingin kaupunki tai sähköpostitse leena.seitola@hel.fi -osoitteeseen.

Vastaus edelliseen kilpailuun

Viime kerralla kysymys koski juuri ennen talvisotaa ovensa avanneen ”Metropol”-elokuvateatterin sijaintia ja teatterin myöhempiä nimiä.

”Metropolin” osoite oli Kaisaniemenkatu 2. Vuonna 1960 leffateatterin nimeksi vaihdettiin ”Boston”. Nimi muutettiin vielä pari kertaa, ensin elokuvateatterista tuli ”Milton” ja

Kuva Suomen Elokuva-arkisto

sitten ”Formia”. Myös komea suuri sali parvekkeineen joutui muutosten kohteeksi.

Nykysin kiinteistössä jatkaa leffateatteriperinnettä ”Kinopalatsi”.

Martti Helminen ■

● Oikein vastanneiden joukosta arvottiin voittajaksi **Raili Broas**. Palkintokirja on lähetetty voittajalle. Onnittelumme.

Timonen on toimen mies

Helsingin tuore kulttuurijohtaja Pekka Timonen, 39, ryhtyy puoltamaan kulttuuria rokkarin asenteella: tartutaan ja ruvetaan tekemään.

Uusi kulttuurijohtaja voisi käyttää kaiken aikansa laukkaamalla läpi Helsingin kulttuuritapahtumia.

”Siitä ei ole hyötyä kenellekään, jos juoksen tukka putkella paikasta toiseen. Kulttuuriasiainkeskus on asiantuntijaorganisaatio, ja kuulemme myös mielellämme erilaisia näkemyksiä. Omilla mieltymyksilläni ei sitä paitsi saisikaan olla kovin suurta vaikutusta”, sanoo kesäkuun alussa Helsingin kulttuurijohtajana aloittanut Pekka Timonen. Hän toimii kulttuuriasiainkeskuksen virastopäällikkönä ja vastaa kulttuuriasioiden kehittämisestä. Työsarkaa ovat muun muassa avustusten jako, alueelliset kulttuuritalot, Savoy-teatteri, lasten taidekeskus Annantalo...

”Valtion jälkeen Helsingin kaupunki on Suomen suurin taiteen ja kulttuurin tukija. Toiminta- ja projektiavustuksia jaetaan vuosittain 20 miljoonaa euroa”, Timonen muistuttaa.

Innostusta arjessa

Helsinkiiläiset ovat kirjastokäynneissä maailman ykkösiä ja teatterin kävijöinä kärkiluokkaa. Kulttuurisesti aktiivisia löytyy nuorten ja vanhojen, miesten ja naisten joukosta. ”Kaupunkilaisten kulttuurinen aktiivisuus on pidettävä korkealla”, Timonen linjaa, ja jatkaa, niin kuin kulttuurijohtajan kuuluu:

Kulttuuri – tärkeä osa Helsingin vetovoimaa. Kulttuuri – hurja mahdollisuus, mieleton voimavara. On turvattava perinteinen, kannustettava uutta ja nousevaa. On muistettava lapsia ja vanhuksia, nuorisoa ja aikuista väkeä

– ruotsinkielisiä ja maahanmuuttajia unohtamatta...

Mitä kulttuuri oikein on? ”Kulttuuri on osa jokaisen elämää, sitä on pihalla kauniina päivänä luettu pätkä kirjaa, yhtäkkiä huomattu yksityiskohta mielenkiintoisessa rakennuksessa, ilta elokuvissa. Kulttuuri on arkisia havaintoja ja innostumista. Taidetta tarvitaan aistien virittämiseksi – sitä, että joskus koemme jotakin todella hienoa ja poikkeuksellista”, Timonen filosofoi.

Unelmien työpaikkoja

Pekka Timonen oli mukana, kun paikalliset rokkarit valtasivat oululaisen leipätehtaan 80-luvulla. Mitä rokkaria sinussa on vielä jäljellä?

”Tartutaan ja aletaan tekemään -asenne, rokkarin asenne!” keksii Mieskuoro Huutajissa mukana möykännyt Timonen. ”Huutajissa ei surtu sitä, että kiertueen jälkeen joutui puhumaan viikon kuiskimalla. Tehtiin täysillä ja intohimoisesti!”

Aikooko mies huutaa myös johtajana? ”Johtajan tulee olla selkeä ja jämässä, mutta huutaminen on huono tapa kannustaa. Omalle organisaatiolle johtaja on työkalu, jonka tehtävä on tukea ihmisten työtä ja onnistumista”, Timonen tuumaa. Hänellä on kulttuuritoimessa reilut sata alaista.

Onko tämä unelmiesi työpaikka? ”Olen tietysti tyytyväinen ja onnellinen, mutta jokainen työpaikka on unelmien työpaikka.

Ei se ole siitä kiinni, mikä on titteli ja mitä kortissa lukee”, sanoo Kalevan toimittajana, Suomenlinnan juhluvuoden pääsihteerinä, Helsingin kulttuurikaupunkivuoden tuotantopäällikkönä ja Kaapelitehtaan toimitusjohtajana hääriinyt mies.

”Suomenlinnassa tajusin, miten kansainvälinen kaupunki Helsinki on ollut ja kuinka tiiviisti se liittyy monien eurooppalaisten maiden historiaan. Suomenlinna on Helsingin van-

Pekka Timonen rakastaa kirjoja. Havukka-ahon ajattelijaa hän lukee ties monettako kertaa.

ha kaupunki, ja se oli urbaani miljöö jo silloin, kun Helsinki oli pieni kylä”, Timonen muistuttaa. Kulttuurikaupunkivuosi oli huikea sukellus kulttuuriin ja siihen, miten Helsingin kaupunki toimii, ja Kaapelitehtaalta tarttui energiaa myös omaan takkiin.

Suomi ulkoa päin

Timonen on suurten projektien mies. Ennen kulttuurijohtajan pestiä hän teki töitä pari vuotta Unkarissa. ”Perustin Budapestiin Suomen kulttuurin, tieteen ja talouden keskuksen, Finnagoran. Luotiin kontakteja, jaettiin tietoa, pökittiin suomalaisia taiteilijoita kansainvälisille festivaaleille, markkinoitiin Suomea opiskelijoille ja tutkijoille.”

Unkarilaisissa häntä viehätti käsittämätön rohkeus hypätä tyhjän päälle, tarmo toteuttaa hullulta tuntuvia unelmia. Timonen muistuttaa, että Unkari on keskellä Eurooppaa, ei itäladalla, niin kuin suomalainen tuppaa kuvittelemaan. Suomen katsominen ulkoa päin tekee hyvää, ettei omahyväisyys pääse yllättämään.

”Budapestistä pääsee muutamassa tunnissa junalla tai autolla Euroopan muihin suurkaupunkeihin. Yhteiskunta menee vireästi eteenpäin eikä ole enää mikään takapajula sosialismin jäljiltä. Ja koko Euroopan tulevaisuus riippuu siitä, miten EU:n uudet jäsenmaat menestyvät.”

Helsinkiin mummolaan

Timosen isä on urheilumies ja äiti kirjastoihmisen. ”Minulle urheilun ja kulttuurin asettaminen vastakkain on käsittämätön asia. Molemmat olivat lapsena luonnollinen osa elämää.” Pikkupoikana hän harrasti innokkaasti monia lajeja, mutta oli kaikessa aika huono. Kirjat

imaisivat tehokkaammin, ja edelleen Timonen rentoutuu lukemalla kirjoja ja lehtiä.

”Joskus kasaan ison pinon lehtiä – päivän lehtiä, ilmaisjakelulehtiä, naisten lehtiä, moottoripyörälehtiä, mitä vain – ja luen ne kaikki läpi”, historiaa opiskellut filosofian maisteri kertoo.

Muutaman kerran tuore kulttuurijohtaja on joutunut tilille oululaisuudesta. ”Isä on kotoinen Oulusta ja olen itsekin kasvanut siellä, mutta äidin puolelta olen neljännen polven helsinkiiläinen”, muistuttaa pikkupoikana mummolaan Mannerheimintielle matkannut Timonen. Aamuisin hän heräsi katsomaan ikkunan alla kulkevia raitiovaunuja, ja mielen pohjalla on myös hämärä muistikuva trollikoista, johdinbusseista.

Pois lokeroista

Varojen jakajana Pekka Timonen odottaa rahariitojen sijaan yhteistyötä. ”Mielenkiintoinen ja luova elämä rakentaa hyvinvointia. Pelkkään terveydenhuoltoon keskittyvä järjestelmä olisi helposti saattohoitoyhteiskunta. Kulttuuri rakentaa tulevaisuutta!” Timonen perustelee ja muistuttaa että kulttuuri ei ole pelkkä rahareikä, sen kautta Helsinkiin syntyy monenlaista hyvinvointia.

Helsingin kaupungin budjetista kulttuurimenot ovat noin neljä prosenttia. ”Kaupungin kassa tuskin muuttuisi runsaudensarveksi vaikka koko kulttuuritoimi lopetettaisiin. Ja kuka sellaisessa kaupungissa sitten haluaisi elää ja vieraillla?”

Mitkä taiteen alat ovat sinulle tuttuja, mitkä vieraampia? Tämän kysymyksen Timonen haluaisi poistaa toimittajien kysymyslistalta. ”Kirjallisuus ja musiikki ovat minulle läheisimpiä, mutta olen oikeasti crossover-ihminen. Minua kiinnostaa, miten joku minuun vaikuttaa eikä se, mihin lokeroon se kuuluu.”

Tiina Tikkanen ■